

IVAIROS ŽINIOS

MEKSIKA GAL PRIIMS PABALTIEČIUS

Meksika sušvelnino imigracijos varžymus ir nustatė 1,000 kaip kvotą Sovietų Sąjungai. Dar nėra aišku, ar tan skaičių įeis Pabaltijos valstybės. Turbut, įeis, nes Meksika nepripažįsta tų valstybių ir sutiko su jų pavergimu.

SOVIETAI NORI BALTIJĄ SAVO EŽERU PADARYTI

Sovietų spauda rašo smarkius straipsnius, kurių tikslas nugazdinti Švediją, Norvegiją ir Daniją, kad jos sutiktų uždrausti kitų valstybių laivams plaukioti Baltijos juroje, ypačiai tų valstybių, kurių žemių ta jūra neplauja. Kitais žodžiais tariant, jei Sovietams pavyktų, tai Baltijos jūra pasidarytų Maskvos ežeru.

KAIP MILIONIERIŲ NUSMAILINO

Jei turėtum 19 milijonų dolerių ir mirtum, kiek tavo įpėdiniai gautų Amerikoje? Nagi,—tik du milijonų dolerių! Tas nutiko su milijonieriaus Goeleto turtais Rhode Island valstybėje. Jis mirė 1941 metais ir paliko 19 milijonų dolerių turto. Federale valdžia mokesčiais pasiėmė 11 milijonų, New Yorko valstybė 2 milijonų, Rhode Island milijoną, teismo kaštai siekė milijoną, ir smulkesnių išlaidų buvo apie du. Įpėdiniai tegavo du milijonų ir pusę. Išrodo, kad Amerikoje neapsimoka milijonieriu mirti.

PAGELBA AMERIKOS KAREIVIAMS

Amerika jau priėmė Turkijos pasiūlymą puspenkto tukstančio kareivių padėti išlaisvinti Korėją nuo raudono imperializmo. Kiek pirmiau, Azijos Tailandas pasiūlė 4,000, o Filipinų Salos 5,000. Kanada suorganizavo brigadą iš 5,000 vyrų, o Australija, Naujoji Zelandija ir Anglija ruošia siųsti dar nepaskelbtą skaičių kareivių.

LENKAI PAMETA DIKTATURĄ

Antras žymiausias raudonos Lenkijos diplomatas Washington, Zoltowskis pranešė Amerikos valdžiai, kad jis nebetarnauja Stalino diktaturai ir prašo leisti jam čia gyventi. Su juo panašų pareiškimą padarė kiti du lenkai diplomatai. Nuo 1946 metų jau 25 lenkų diplomatai yra atsiskę nuo Maskvos diktavimų.

JAPONAI SU DEMOKRATIJOM

Japonų valdžia paskelbė raštą, kuriame aiškina, kad japonų tauta Korėjos klausimu stovi su United Nations organizacija. Sako, japonai privalo stovėti demokratijų fronte, nes kitaip neapsigins nuo komunistinio imperializmo žvėriškų nagų.

DAR KITAS ŠNIPAS

Amerikos policija areštavo dar kitą Sovietų šnipą. Jis buvo pabėgęs Meksikon, bet meksikonai jį deportavo Amerikon. Jo vardas Mortonas Sodelis, žydu tautybės gyventojas iš New Yorko.

Nr. 33-čias

WORCESTER, MASS., RUGPIUČIO (Aug.) 26 D., 1950 M.

Telefonas Diaį 5-1094

Vol. XXIX

Amerika Sukuria Propogandos Centrą

Washingtono sudaryta taip vadinama Tautinė Psichologinės Strategijos Komisija, kuri kitais žodžiais yra Amerikos demokratijos propogandinis centras, ginti demokratijas prieš komunistinio melus. Komisija bus dalis Valstybės Departamento.

Didelis Žemės Drebėjimas

Tolimoje Indijoje, ties didžiaisiais Himalajaus kalnynais įvyko vienas smarkiausių žmonių žinomų žemės drebėjimų. Laimei, drebėjo žemė kur nedaug žmonių gyvena, todėl užmuštų nedaugiausia. Tačiau keli tukstančiai neteko namų ir buvo priversti nakvoti lietuje laukuose.

Belgų Bimbininkas Nubimbintas

Du nežinomi vyrai, naktį atvykę į belgų komunistų rėksnio Julijono Lahaut namus, jį pasiūkė prie durų ir mirtinai nušovė. Lahaut buvo parlamento narys ir pasižymėdavo dideliu pludimu demokratijų ir demokratijos pritarėjų. Jis džiaugėsi, kai Maskva pavergė Pabaltijos valstybes ir pasirašė su Hitleriu sutartį. Spėjama, Lahaut'ą nušovė arba komunistai provokatoriai, arba buvusio karaliaus Leopoldo pritarėjai.

Ragina Per Radiją Bombarduoti Sovietiją

28 senatoriai atklankė Prebidentą Trumaną ir prašė jo suorganizuoti milžiniškas radijo programas, kurios pasiektų Sovietų gyventojus ir atvirai parodytų jų diktatūros juodus darbus. Sako, komunistų propoganda nuolat os ēda demokratijas, todėl šioms privalu tokiu pat pinigų atsismokėti diktaturai. Gana jau į bovėną vynioti.

Amerikos Darbininkai Praregi

Amerikos laivų iškrovėjų unijos darbininkai atsisakė iškrauti du Sovietų laivų, vieną su vėžio mėsa, o kitą su kailiais. Sako, tie gaminiai padaryti vergų darbu, už kurį Sovietų valdžia nieko neatlygino. Toks darbas kerta pagrindą laisvoms, demokratinėms unijoms. Gražu, kad Amerikos darbininkai jau praregi. Geriau vėliau, negu niekad.

Anglų Kareiviai Vyksta Korėjon

Anglija siunčia vieną kariuomenės brigadą, su pėstininkais, artilerija ir pabelbinėmis dalimis į Korėją. Kariuomenės dalinys siunčiamas iš Hong Kong miesto tuoj pat.

Anglija jau seniau buvo pasižadėjusi siųsti kariuomenę į Korėją, o dabar, dėl gen. MacArthuro reikalavimo, kariuomenės siuntimas buvo pagreitintas. Į Hong Kongą tuoj pat siunčiama pamainai kitas kariuomenės dalinys iš Anglijos. Į Korėją plaukia ir antras anglų orlaivių nešiotojas.

Sustabdė Kitą Komunistų Laikraštį

WUPPERTAL, Vokietija. Prancūzų vyriausybė šiandien uždarė dar vieną komunistų partijos laikraštį.

Čia komunistai leido "Unser Tag". Šis laikraštis neprisilaikė nustatytų spaudos taisyklių ir skleidė melagingas bei kiršinančias žinias.

Įsiveržus komunistams į Pietų Korėją, Vakarų Vokietijoje jau uždaryti 11 komunistų laikraščių.

Nesiųs Laivų Į Kinijos Vandenį

HONG KONG.—Dvi britų laivininkystės bendrovės nutarė nesiųsti laivų į komunistinės Kinijos vandenį.

Komunistai pasižada dē j o respektuoti britų laivus, bet savo žodžio nepildo.

Pastaruoju metu Kinijos komunistai apšaudė pravažiuojančius britų laivus, o vienas, siunčiamas į Šanchajų, užplaukė ant komunistų paleistos minos.

CIO Unijos Ispėjo Dėl Kontrolės

CIO unijos paskelbė pareiškimą, kad dabar senato svarstomas įstatymas apie ukio kontrolę, kaip jis buvo pataisytas senate, užkraus vartotojams "bilijonų dolerių" našta ir todėl bus ne ukio kontrolės, bet tikrai akių muilinimo įstatymas. Unijos reikalauja, kad ukio kontrolė būtų griežta ir kad pelnagaudžiai negalėtų karo pasirusimo sąlygomis naudotis savo pelnams didinti ir vartotjus melžti.

WASHINGTON, rugp. 24.—Vyriausybė paims krašto gelžkelius, kad neleist gelžkelio streiką, grasinantį prasidēt pirmadienį, paraližuot apginimo pastangas. Prezidentas Truman turi galią perimt gelžkelius.

KOMUNISTŲ ARMIJOS NUOSTOLIAI LABAI DIDELI KOREJUJE

TOKYO, rugp. 24.—Komunistų armijos pasitraukė į vakarus ir į šiaurę nuo Taegu, netekę šimtus kareivių nepasekminguose bandymuose pereiti Sovietų Tautų apsinimo liniją. Apie keturias komunistų divizijas nutraukė kontaktą su Suv. Valstijų Pirmą Kavalerijos Diviziją į vakarus nuo miesto ir prie Amerikos — Pietinės Korėjos fronto 14 mylias į šiaurę.

Kada komunistai pasitraukė amerikoniui sekdami paskui svarbiausiu keliu iš Taegu rado kelią pripildytą su sudaužytais tankais ir kulkosvodžiais, kuriuos amerikiečių lėktuvai ir artilerija daužė aukščiau.

Manoma, kad priešas pasitraukė, kad išnaujo susigrupuoti del naujo ofensyvo toliau į rytus, gal prieš pietų korėjiečių ginamą didelį vieškelį ir gelžkelio stotį Yongchon, 30 mylių į rytus — vakarinius rytus nuo Taegu. Komunistų ofensyvas irgi numatomas prieš didelį amerikonių atsargų uostą Pusan.

VISOS IŽYMYBĖS SUVAŽIUOS UN SESIJON

LAKE SUCCESS, rugp. 24.—Į UN sesiją prasidedančią rugsėjo 19 d., rengiasi atvykti visos didžiosios šių dienų politinio gyvenimo asmenybės.

Anglų Bevinas ir prancūzų Schumanas atvyksta savaite anksčiau, nes juodu turi su D. Achesonu jau seniai sutartą posėdį, kuriame aptars visą eilę svarbių reikalų ir suderins savo delegacijų taktiką visais UN sesijos dienotvarkėn įrašytis klausimais.

Duota suprasti, kad savo gražbylystę atveža ir Sovietų Višinskis. Indijos delega-

Per paskutines dvi savaites nebuvo jokio pasikeitimo fronto linijoj. Dar nežinoma tikrai ar priešas persigrupuoja del didelio ofensyvo bandymas pasilsėti po nepasekmingų pastangų pereit Amerikos Liniją arba komunistų vadai svarsto apie pasitraukimą, idant atsargų linijas sutrumpinti. Komunistai stato stiprias apsigynimo pozicijas toli užpakaly savo dabartinių linijų, kaip oro žvalgyba pranešė. Amerikos kariniai orlaiviai kasdien po 500, pakyla kasdien ir puola priešą keliuose dirbtuvėse ir susiekimo centruose. Laivy-nas taipgi daužo priešos uostus ir okupavo mažas salas prie pakraščio.

Kiniečiai Komunistai Perėjo Sieną Į Tibet

New Delhi, India. Pakistano radio pranešė, kad per Peipingo radio buvo transliuota, kad kiniečių komunistų vienetos perėjo sieną į Tibet. Raudonieji kareiviai įžengė per šiaur-vakarines

cijai vadovaus pats premjeras Nehru, nes jis turi didelį planą laimėti Kinijos draugystę ir tuo budu užtikrinti sąlygas, kad niekas negalėtų tvarkyti Azijos klausimų be Indijos ir Kinijos lemiamo žodžio.

U. S. delegacijoje didesnių pakeitimų nenumatoma. Po D. Achesono pirmą vietą užims W. Austin, paskui Jessup, F. Dulles, Mrs. E. Roosevelt ir Gross.

Pirmiausias klausimas greičiausiai vėl bus Kinijos delegacijų sukeitimas. Nuo jo išsprendmo priklausys visa Sov. delegacijos elgesena.

IŠ OKUPOOTOSIOS LIETUVOS - LIETUVOS TSR BIUDŽETAS

Š. m. liepos mėn. pradžioje Vilniuje buvo sušaukta Lietuvos TSR aukščiausiosios tarybos VI-ji sesija, kuriai pirmininkavo pakaitomis jos pirmininkas B. Baranauskas su pavad. M. Mickiu. Svarbiausias darbų tvarkos punktas buvo LTSR biudžeto 1950 metams priėmimas ir 1949 met. biudžeto apyskaitos patvirtimas.

LTSR biudžetas buvo paruoštas atitinkamų specialistų Maskvoje, pagal faktiškojo Lietuvos finansų valdytojo drg. Vladimiro Rodimovo pasiūlymus. Kadangi šis rusas tuo tarpu dar privergia viešumas, "parlamente" biudžeto projektą paskaitė LTSR finansų "ministras" Aleksandras Antonovič Drobnyš.

VĖNGUNGIAI NENORI MOKĖTI MOKESČIŲ
Kaip žinoma, Lietuvoje, sovietų pavyzdžiu, bolševikų yra į-

vesti didžiuliai mokesčiai viengungiam, kuriuos turi mokėti per 18 metų perėję jaunuoliai, jeigu jie dar nėra vedę. Kai kuriais atvejais šie mokesčiai siekia pusę jų gaunamo atlyginimo. Panašius mokesčius turi mokėti ir tos šeimos, kurios neturi vaikų. Netgi turintieji nedidelį vaikų skaičių moka specialius mokesčius. V. Drobnyš nusiskundė, kad tokios rušies įplaukos "žymiai neįvykdytos". Neįvykdytos žymia dalimi del to, kad mokesčių rinkėjai nesinėmė reikiamų priemonių šioms sumoms ieškoti. Ypačiai čia esą kalti darbo žmonių deputatų tarybų vykdomųjų komitetų vadovai. Prienu, Alytaus, Vilniaus, Trakų, Ukmergės ir Tauragės apskritys šioje srityje esančios ypačiai atsilikusios. Jų valsitečiai taip pat labai silpnai moką ir žemės mokesčius.

Kinijos Tsinghai provinciją į "Sangri-La" ir buvo "šiltai priimti" tebetų toje vietoje. Kinija per šimtmečius skaitė Tibetą savo kraštu, bet Lama - kunigai, kurie valdo šį kraštą laiko Tibeto autonomiją, kuri pripažįstama pasaulio. Kiniečiai komunistai pakartotinai pranešė, kad jie išlaisvins Tibetą. Tibetas turi mažą armiją, 10,000 kareivių ir ji negalės pasipriešinti.

Iš Vaisių Pažinsite Juos

Mėgiamiausias Maskvos propogandos kabliukas yra melas, buk Vakarų demokratinės valstybės varo imperialistinę politiką Azijoje. Faktai, tačiau, ką kita sako. Tą gerai pastebėjo Kinijos atstovas United Nations posėdyje. Jis nurodė, kad Azijos Indija, Pakistanas, Burma, Ceylon, Indonezija ir Filipinai jau visi atsikratę Vakarų globos yra laisvos, nepriklausomos valstybės. Pasiliko, sako, tik viena (ir tik viena!), valstybė, nuo kurios imperializmo Azijos tautos kenčia. Ta valstybė—Sovietų Sąjunga.

Tik dvi valstybės nuo pirmojo pasaulinio karo pabaigos čiulpė Kiniją. Tai buvo imperinė Japonija ir komunistinė Sovietų Sąjunga. Jokia Vakarų demokratija nėra pasiėmusi vieną colį kinų žemės. Maskva šiandien turi pagrobusi milijoną kv. kilometrų ir bando priversti kinų komunistus savę klausyti. Vakarų demokratijos atsisakė nuo visų privilegijų, o Maskva vis reikalauja naujų. Ji pasigrobė Tany Tuvos kraštą, Mongoliją, Manžurijos geležinkelius, Daireno ir Port Arturo prielaukas, Šiaurės Korėją, Sinkiangs kraštą.

Propoganda gina melą. Su melu, sakoma, pasaulį pereisi, bet atgal negrįžsi!

VISI Į "AMERIKOS LIETUVIO" PIKNIKĄ

Sekm., rugsėjo 3-čią, prieš Labor Day, Jurgio Babrauskos Pavilijone, Manville St., Leicester, Mass.

Yra užkviesta šie kalbėtojai: rašytojas Santvaras, adv. B. Kalvaitis, iš Boston, Mass., mokytojas Paulikonis, iš Worcesterio.

Muzikališką dalį išpildyt užkviesta Liet. Moterų Klubo choras ir Liet. Meno Rateljio grupė. Griež lietuviškas orkestras, vad. St. Butkui. Bus įvairių kontestų ir vertingų laimėjimų. Dailinkaitė visi!

LIETUVIAI AMERIKOJE

HARTFORD, CONN

Klubiečiai Rengia Paskutinę Gegužinę, Knygną—Skaityklą Kitos Žinios.

Klubo direktoriai praėjusiam posėdyje apsvaistė einamojo klubo biznio reikalus, priėjo prie rudens sezono veiklos planų apsvaistymo ir nutarė su pradžia rugs. mėn. rengti šeštadienių vakarais šokius, sekmdieniais kitokius socialinius ir kultūrinius parengimus.

Klubo nepašalpinio skyriaus nariai praėjusiam susirinkime nutarė tuoj kartu su TMD skyriaus narių talkininkavimu įsteigti klubą nors kuklią skaityklą su knygną. Šiuo reikalu rūpinasi klubo ir TMD skyriaus igalioji asmenys.

Nutarta įrengti klubo scenai dekoracijas, kad būtų galima scenos meno vaidinimus lošti. Šiuo reikalu apsirūpinti paskirė direktoriai W. M. Chase ir J. Pilkauską. Numatytas vietinis jaunas piešėjas p. Dragunavičius, kuris jau yra pasireiškęs tapybos darbais klube, parengti — nupiešti scenai dekoracijas.

Klubiečių nepašalpinio skyriaus paskutinė, ir sakyti, tradicinė gegužinė įvyks prieš Labor Day, sekmdienyje, rugs. 3 d. liet. gražiame parke Glastonburyje. Spėjama, kad ši gegužinė sutrauks didžiąją minią žmonių iš visos Hartfordo apylinkės. Kasmetai klubiečių gegužinės buvo įspūdingos ir svečiais labai skaitlingos, tatau yra viltis, kad ir ši paskutinė klubiečių gegužinė bus neapsakomai įspūdinga ir svečiais skaitlinga. Klubiečiai pasirengę savo svečius šauniai priimti ir vaišinti. Įžangos į gegužinę nebus, gros geras orkestras. Klubietės rengia skanius valgius ir gėrimus del svečių, jaunimui malonumus šokių Pavilijone. Ši faktą patyriau iš posėdžio gegužinės komisijos nutarimų.

Rengėjos ir rengėjai šios gegužinės: Juozas ir Marcelė Pilkauskai, ponios Agnes Stanwyck, Siurvienė, Medonienė ir W. M. Chase. Povilonis visų valgių ir gėrimų rupintojas, klubo vedėjas p. Ambrozai ir kiti.

Senatorius, teisėjas Frank Monchun, klubo direktorius Pirminkas, taipgi, klubo Pirm. St. Morkus pareiškė vilties, kad nepašalpinio skyriaus narių gegužinė pereitą metą sutraukė daug svečių, inteligentijos, jaunimo, o ši metą teigia jis, bus žymiai daugiau. Klubiečiai kurių skaičius jau siekia virš 600 narių abiejų skyrių, o kiek jų visoje apylinkėje bičiulių yra, visi sugužės į šią gegužinę. Taip kalba klubiečiai ir kiti vietos lietuviai. Iš to aišku, kad ši gegužinė bus sekminga ir, kad jos pelnas bus skiriamas klubo kultūriniam reikalams—meniška ir kitokiai veiklai sekančiame rudens ir žiemos sezonais.

PROGA MUSŲ MENININKAMS

Klubiečiai vertinami svarbą mūsų tautinio meno kultūros naudoms mūsų visuomenei, taipgi, lietuvių menininkus ir meno mėgėjus, nutarė ir pareiškė pagėdavimą sekančiai: 1—klubas suteiks savo rumuose vietą įkurdinimui scenos meno ir kitokios kultūrinės veiklos studijai patalpas; 2) duos menininkams (mokytojams) kompensaciją —atlyginimą už įsijungimą į klubo scenos meno kultūros darbą pašvestą meno reikalams; 3) rems menininkus ir meno mėgėjus kultūros darbe.

Tatau yra proga naujiesiems lietuviams menininkams ir menininkėms bei meno mėgėjams pasinaudoti mūsų klubo narių nutarimu ir siekti išvystymo meninės kultūros darbo, sudarymo dramos ratelio ir choro iš visų vietos lietuvių meno kultūros mėgėjų. Šiuo tikslu klubo komisija imsis darbo ir kvies menininkes—menininkus ir meno mėgėjus į posėdį ir rupinsis, kad mūsų kolonija susilauktų rimtų meniškų darbų ir galėtų mūsų kolonijos lietuvių bendruomenė naudotis šiais meniškais talentais ir tuomi ugdytų tautinio meno kultūros veiklą.

Toki maždaug mūsų klubiečių abiejų skyrių narių ir direktorių kultūrinės veiklos ir socialinių pobūvių rengimo planai rudens ir žiemos sezonams numatyti ir pagėdavimas, kad mūsų klubas kai buvo ir būtų mūsų kolonijos ir apylinkės lietuvių lietuviškuoju centru.

Klubo Reporteris

“Lietuvių Teatro Amerikoje” Pareiškimas

Lietuvių teatras iševijoje kuriasi išimtinomis sąlygomis—be žiurovų masės, neremiamas materialiai, svetimos kalbos krašte. Tačiau šis teatras turi vieną didelį pranašumą prieš tėvynėje likusįjį: jis gali ir savo išskirtinoje padėtyje privalo įkūnyti scenoje visų pirma laisvąją lietuvių dramaturgiją, užgniaužtą Lietuvoje; taip pat jam atdaras visas didelis Vakarų pasaulio teatrinis lobynas, užgintas kraštams anapus “geležinės uždangos”. Šiems uždaviniams atlikti reikia nevien didelio sąmoningumo, darbo ir pasišventimo, bet ir vienybės; reikia sutelktų pajėgų.

Tatau suprastami, Čikagoje susitelkę aktoriai nusprendė suburti savo jėgas ir įkurti centrinį iševijos teatrą, kviesdami į jį visus dar tebeišblaškytus šiame krašte aktorius bei kitus teatro darbininkus į bendrą darbą. Lietuvių Teatrui Amerikoje padėjo pagrindą 1950 m. liepos 30 d. Čikagoje įvykęs aktorių susirinkimas, kuriame dalyvavo daugumas Lietuvių Teatro, Lietuvių Teatro “Atšalyno” ko-

lektorių narių ir keli kiti aktoriai—viso 28 asmenys. Vienu balsu buvo priimtas pasiūlymas susijungti, apdarti principiniai ir vidaus tvarkos klausimai išrinkta 5 asmenų valdyba ir t.t. Susirinkimas vieningai pasisakė už aukštesnio meninio lygio spektaklius, už stiprų lietuviškąjį ir verstinį repertuarą, už reikalą centralizuoti ir iš čia spinduliuoti teatro veiklą po visą lietuviškąją Ameriką.

Lietuvių Teatras Amerikoje kviečia visus dar neprisijungusius ir šiame krašte gyvenančius teatro žmones, menininkus ir techninius specialistus, burtis ir savo darbu stiprinti šį branduolį. Tik visom stipriausiom mūsų teatro pajėgom susiburus, Lietuvių Teatras Amerikoje tikrai ir pilnai galės atlikti savo meninius ir tautinius uždavinius.

Lietuvių Teatras Amerikoje kreipiasi taip pat į visuomenę, kurios siekimų reiškęjas jis nori būti, prašydamas įvertinti šio darbo svarbą ir visomis išgalėmis jį paremti.

Lietuvių Teatro Amerikoje vardu:

J. Blekaitis, P. Mačys, A. Rukas, A. Škėma, V. Valiukas, G. Velička

PHILADELPHIA, PA.

Apsukrus, Protaujās Jaunuolis

Phila., Pa.—Kaip pastaruoju laiku paaiškėjo, tai ir šiemet garsus radijo vedėjas, viengentis Jokubas Stukas kviečia ir philadelphiečius į savo Lietuvių Iadijo pikniką, kuris įvyks 10-to rugsėjo, Lietuvių Laisvės Parke, antrašu: 340 Mitchell Ave., Linden's, New Jersey valst. Kaip sakoma, tarp kitko, įvyks kartu ir labai graži meniška programa, kaip tai: “Rutos” Radio Tautinių Šokių Ansamblys; Merginų Dainos kvartetas “Ruta”, duetai, bendras visų dalyvių lietuviškų liudies dainų dainavimas; toliau: lietuviškas gražuolės rinkimas—“Miss Lithuania Radio of 1950”; svarbios prakalbos, išlaimėjimai ir kitokios įvairenybės. Pikniko pradžia pirma valanda po pietų, o meno programa prasidės ketvirtą valandą.

Iš Nelietuvių Spaudos

Vietiniame lenkų savaitraštyje “Gwiazda” laidoj 17-to rugpjūčio tilpo atvaizdas kun. dr. Juozo Prunskio kartu su pranešimėliu apie jo išvykimą į Alaską.

Bei patilpo taipgi ir eilėraštelis apie “Padangės Arą” kun. Stas. Vembre.

XXX

KAPITONAS TADAS KULIGOVSKIS BAIGĖ MOKYKLĄ

Patarlė sako:—geriau vėliau, kaip nekuomet.... Tad dabar sužinojęs, pranesu, kad mūsų garsus čia žemaitukas (sulig motinos, ponios Onos Birėnaitės Kuligovskienės sunus), garbės kapitonas Tadas Kuligovskis amžiuje jau 17-kos metų užbaigė mokslą jau La Salles Kolegijos “High School”.

Kadangi jis buvo labai, labai pavyzdingu mokiniu ir yra geru kataliku, tai dėka pranešimui apie tą ir rekomendacijai krikščioniškų Brolių Mokytojų Generališko Viršininko, Brolio Atanazo Emilio, šventas Tėvas proga to “graduate” malonėjo atsiųsti jam—Tadui Kuligovskiu ir savo Apaštališką Palaiminimą iš Romos. O šio nepaprastai pasižymėjusio jaunuolio tėvas yra Karolis Kuligovskis. Tad visiems šeimos nariams sveikinimai!... Jųjų Bičiulis

ANTROJI D.P. TĖVYNĖ

Žiaurus pasaulinio karo perdaug siaubiai įbaugyti, Nelaimingi mūsų tautos broliai—sesės apleido tėvynę, Brangiausiąją šioje žemėje savo gimtinės pastogę, Ir visi jie tapo kraugėringo priešo—Vokietijos įniamais.

Jie prarado viską, kas buvo širdžiai, silpai meilu, Kas yra sava, prigimta, lietuviškam būdai brangu, Neteko tėvėlių, brolių, sesučių, žmonių, vyrų, vaikų, Ir iševijoje gyveno skurde, varge, beviltiškoj padėtyje.

O, Sutverėjau pasaulio! Kas gal apsaukti visas jųjų kančias, Tremtyje iškentėtas dienas, metus kuno ir dvasios srytyje, Kuomet pasiliko beteisais sutvėrimais, be laisvės, Be prieglaudos, vien tik ant išmaldos pasaulio geraširdžių.

Karo baimės, skausmo, pavergimo šurpiai išmėgine, Jie nebedrįso sugrįžti tėvynėn į Stalino kartuves, Nes visas kraštas, kur seniau žydėjo laisvė—kultūra, Tapo vergijos šalis su tautos deportacijoms Sibiran.

Kur sodnai žydėjo, laukuose liuliavo javai ir linai, Kur dainos skambėjo ir sesės sodino rutas, mėtas, lelijas, Kur kiekvienas lietuvis jautėsi pilnateisis žmogus, Siandien paversta tyrlaukais su azijatišku ubagynu tikru.

Pasilikusiems ten nebėra laisvės prigimtam krašte, Nebėra nuosavybės, saugumo namuos, miškuose, Ten lietuvių šeimos beširdžiai visur išblaškytos—Europos vakaruose, Rusioj ir šaltame Sibire.

Praslinkus keturiems metams šurpulingos tremties, Kame jie gavo “Dievo Paukštelį” evangelišką vardą, Išvargintiems tremtiniam nušvito skaitesinė viltis, Ir su BALFo pagalba ėmė vykti į visas pasaulio šalis.

Suspausta siela—širdimi jie tolsta nuo savo tėvynės, Apleidžia sugriautą Europą, skurdžią Belgiją, Vokietiją, Ir be pinigų, be kalbos, be giminių svetimoje šalyje, Ant laivo okeane tokias jie visi dumoja dumas:

“Oi, Dieve brangus!—štai ir naujoji—antroji tėvynė, Rytoj netikėtai atsiskleis prieš visų mūsų akis, Kiek skausmo, vilties, asarų ir karštų maldų Mes nusiuntėm į dangų, kol per Atlantiką pasieksime ją.

Dreba mūsų širdys ir sielos šaukia pagalbos dangaus, Bent dalinai atrasti čionai ką praradom tėvynėj, Ir nors iševijoje viskas bus svetima mums—kalba, papročiai, Bet tėviska tavo Apvaizda stiprina visas mūsų viltys.

Viso pasaulio gražioje gamtoje, miškuose, vandenyse, Kiekvienas sutvėrimas turi sau tinkamą pastogę. Tik mes vieni karo tremtiniai, arba nelaimingi Dipukai Neturime vietos kame vargdienio galvą priglausti.

Tačiau rodosi begali daug tikrai geraširdžių tautiečių, Užjūrio brolių lietuvių, atjautusių mūsų nelaimę, Ištiesė pagalbos ranką, atsikvietė mus į šią šalį, Kame yra laisvė pilnoji, čia ir bus mūsų tėvynė antra.

Pirmieji naujo gyvenimo žingsniai nebus visai lengvūs: Be kalbos, pinigų, specialybių, ar neįprastų amatų, Net šiausias plaukai pradėjus apie viską mąstyti, Tačiau lietuviai, kaip tas plienas, viską įstengs atlaikyti.

Visus vargus nugalėsime naujoje, antroje tėvynėj, Įsigysime turto, žinių, prisikaupsim naujų dvasios jėgų, Niekas iš mūsų didvyriškų širdžių neišraus meilės Lietuvai, Ir pirmajai progai pasitaikius sugrįšim atgal iš visų kraštų.

Mes atsteigsim apgriautą, apilėštą Tėvynę, sodybas, Derlingais laukais pavėsime dirvonus visus dabarties, Atstatysime kaimus, miestus, burliokus išvysime ten, iš kur jie atėję, Ir vėl plevesuos mylimoji Trispalvė ir Lietuvos Himnas skambės.

Nežiurint kas pasaulyje buvo, yra, ar ateityje dar bus, Brangi Lietuva ir lietuviai niekad nežuvo, nežus. . . . O, pasaulio viengentis visi, tik vienybės—brolybės daugiau, Neužilgo išmuš valanda—Tėvynė vėl bus laisva, vieninga!!!

PADANGĖS ARAS

Rugpjūčio (Aug.) 20 d., 1950m., Worcester, Mass.

Amerikos Lietuvis Skaitytojų ir Remėjų Žiniai

Amerikos Lietuvis metinis piknikas įvyks sekmdienį, rugsėjo 3, 1950, prieš Labor Day, Jurgio Babrauskos pavilijone, Manville St., Leicester, Mass. Pikniko programa susidės iš muzikos, kontestų, dainų, kalbų ir dovanų laimėjimų.

Čia talpinama tų Amerikos Lietuvis skaitytojų vardai, kurie netik užsiprenumeruoja Amerikos Lietuvis, bet ir remia jį materialiai beplatindami įžangos tikietukus su skiriamomis dovanomis. Štai tų mūsų skaitytojų vardai, kurie prisidėjo prie lietuviškos spaudos palaikymo ir pasiuntė pinigų už išplatintus tikietus:

K. Krulikas, Brooklyn, N. Y.	\$1.00
M. Puda, Keansburg, N. J.	1.00
Z. Sprindziūnas, Worcester, Mass.	1.50
J. Lukšis, Detroit, Mich.	1.00
Fr. Siedleck, Detroit, Mich.	1.00
O. Viliūnas, Worcester, Mass.	1.00
J. Narvydas, Brooklyn, N. Y.	1.00
Vi. Reklaitis, Chicago, Ill.	1.00
V. Dabrelis, Worcester, Mass.	1.00
P. Mattus, Worcester, Mass.	1.00
P. Pocelevičius, Worcester, Mass.	1.00
A. Tamulevičius, (63 Fifth Ave.) Worcester, Mass.	1.00
F. Valaitis, Brooklyn, N. Y.	1.00
Pe. Boreičius, Worcester, Mass.	1.00
A. J. Auskaitis, Lewiston, Maine	1.00
Pr. Baris, Rochdale, Mass.	2.00
W. Krauchalis, Torrington, Conn.	1.00
B. Miller, Omaha, Nebraska	1.00
J. Rautkys (87 Elm St.) Worcester, Mass.	1.00
A. Skučas, Warramie, Pa.	1.00
V. Lankelis, Burlington, N. J.	1.00
V. Viliūnas, Brooklyn, N. Y.	1.00
Mrs. V. Dekanis, Bridgewater, Mass.	1.00
A. Radžiūnas, New Haven, Conn.	2.00
A. Suslavich, Hudson, Mass.	1.00
V. Guobaitis, Kenyon, Minnesota	1.00
P. Bucevičius, Wilkes-Barre, Pa.	1.00
A. Kalinkauskienė, Worcester, Mass.	1.00
K. Valukas, Waterbury, Conn.	1.00
P. Bells, Terryville, Conn.	1.00
V. J. Kinanas, New York, N. Y.	1.00
M. Thomas, Worcester, Mass.	1.00
A. J. Walsh, Gilbertville, Mass.	1.00
K. Ramanauskas, New Haven, Conn.	1.00
St. Bartasius, Worcester, Mass.	1.00
B. Saslam, Manchester, Conn.	1.00
Ed. Karnėnas, So. Boston, Mass.	1.00

Amerikos Lietuvis administracija taria nuoširdžiai ačiu visiems laikraščio sandarbininkams ir rėmėjams. Visais reikalais rašykite:—Amerikos Lietuvis, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

MIRTIES KOLONA

Parašė
ANTANAS TOLIS
252 puslapiai
KAINA \$1.00

Su prisuntimu \$1.25
Tą knygą galime gauti
AMERIKOS LIETUVIO KNYGYNĖ
14 VERNON STREET
Worcester, Mass.

Vietiniai ir Importuoti Gėrymai

Pristatomo i Namus

Edward Yanover's

PACKAGE STORE

Užsienio TADCASTER ALŲ
\$2.75 už 60c, plus už benkas,
Rusiską Deginę—VODKA 100%
Ir kitus Alkoholinius Gėrymus

Pašaukite Tel. 2-3381
Pristatymas nemokamai—
perkant alaus dežę

278 MILLBURY GATVĖS

LIETUVIAI BIZNIERIAI

GARSINKITĖS

AMERIKOS LIETUVI!

B. VALDAUGIS

AMERIKOS LIETUVIS

The American Lithuanian Weekly published every Saturday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly Subscription: In U.S. \$6.00 In Foreign Countries \$8.00
Two Years Subscription \$12.00 Two Years Subscription \$16.00
One Half Year \$3.00 One Half Year \$4.00

Single Copies 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išleista šeštadieniais, leidžiama Gabriel A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė Prenumerata: S. V. \$6.00 Užsienioje - Kanadoje \$8.00
Dviem Metam \$12.00 Dviem Metam \$16.00
Pusė Metų \$3.00 Pusė Metų \$4.00

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter—September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879

V. Širvydas

KLAUSIMAI, KLAUSIMAI...

Korėjos karas jau peršoko du mėnesius. Amerikos piliečiai per tas dienas spėjo persvarstyti geroką eilę klausimų, apie kuriuos pirmiau nesidomėjo.

Kur, sako, mūsų kariškių galvos padėjo tuos bilionus dolerių, kuriuos Kongresas paskyrė ginklams? Kodėl Korėjoj tiek mažą amerikonių ir taip mažą moderninių ginklų? Ar buvo žinoma, kad komunistai puls?

Amerikos piliečiai, nors Korėjos karo nelabai mėgsta, bet pripažįsta, kad tai buvo reikalo iššauktas dalykas. Amerikai buvo privalu kur nors pradėti ginkluotą prieš žvėriškąjį raudoną imperializmą, kuris nesigaili žmonių gyvybių. Gana žymi visuomenės dalis mano, jei pavyks Maskvą sulaikyti Korėjoj, tai gal ji kitur bauginis pulti. Daugelis amerikonių mano, kad tik turėjimas atominės bombos išgelbsti Ameriką nuo pilno kito pasaulinio karo. Bet tai vis klausimai klausimai.

Juntama žymus visuomenės nusistatymas prieš komunistus. Daugelyje vietų darbininkai iš fabriku išmeta žinomus propogandininkus. Kai kuriose prielaukoose darbininkai atsako iškrauti laivus su reikmenimis iš Sovietijos, nes, viena, tai prieš laivai, o antra, tai gaminiai pagaminti katorginių vergų rankomis. Daugelis tų vergų yra mūsų broliai lietuviai.

Kai kur spėjama, kad Maskva ruošia kitą "Korėjų". Sakoma, Stalinas nori išbarstyti Amerikos karinę galią, kurios bijosi, po daugelį pasaulio kraštų. Krūvi-

nąjį darbą jam atliks pavergtosios tautos, kaip šiaurės korėjiečiai, o jis taups savo kariuomenę iki paskutinio smugio. Šiaurės korėjiečiai pasirodė gerai kariškai apmokėti ir sumaniai propogandos pripusti. Jei taip visi komunizmo gizeliai kovos, tai kariuoti ir nugaltėti bus nelengva.

Amerikonų spauda stebisi kodėl komunizmas taip patraukia atsilikusias tautas Azijoje. Ieškoma būdų sužavėti jas demokratijos kilnesniais ir sveikesniais principais. Norima padidinti demokratinę propogandą per radiją.

Amerikonai supranta, kad ir rusai turi ką tokio atominio. Todėl žino, jei įvyktų kitas pasaulinis karas, tai gali būti, mūsų kariškiai neapsaugos Amerikos miestų nuo priešo atominių bombų. Todėl tapo išleista valdiška knyga apie atominių bombų sprogoimo pasėkas. Daugelis miestų sudarė komitetus gyventojų apsaugą paruošti. Ypatingai žymisi New Yorko valstybė.

Visus tuos klausimus svarstant, nors barama politikieriai ir pykstama ant valdžios viršūnių, kad viskas neina taip kaip reikia, tačiau, amerikoniai tiki į pagrindinį savo krašto sveikumą. Jie turi stiprios vilties, kad, nors dalykas ne juokai, bet kaip nors, įprastu amerikonišku technišku sumanumu ir gamybos galyste raudono imperializmo žalčini galva bus nukapota.

Tą pačią viltį turi ir visi dori lietuviai, nes tik paskutiniam ir biauriausiam istorijoj imperializmui žlugus, sužibės laisvė Lietuvai.

V. M. KLAUSUTIS

KĄ ANGLAI MANO

Vakarų žmonių Galvosėna Miglota, Anglai Ir Amerikonai Vienodai Galvoja. Man Amerika Patinka. Sakai, Vadai Nesivaduoja?

Jankių sostinės sode apsuptam čiam kapitolių—rumus Gubernatoriaus ir legislaturu—Seimelio—žmonės susirenka po medžiais laisvu laiku, tyru oru pakviepuoti, laikraščius paskaityti, pasikalbėti. Čia galima rasti įvairių žmonių gyvenimo sferų individus: nuo paprastojo darbininko, namų šeimininkės ligi fabrikančio ir bankieriaus. Sostinės sode—parkas turi daug didelių šakotų medžių, po jais suoleliai, vandens fontonai, žaizhuojanti žolė, gražus ir tyras oras. Žmogus sode įgija malonią nuotaiką ir išsisi, laisvajį laiką maloniau praleidžia negu kukliame savo namukyje.

Šlyrt ir aš pasukau į sodą valandėlę praleisti. Atsisėdau greta žmogaus ant suolelio jam sutikus. Jis man atrodė europietiš, pamaniau sau: gal "dypukas"? Jis skaitė amerikonišką laikraštį, žinias iš Korėjos. Jo nuotaika nerodė man, kad jis norėtų su manim kalbėti. Jeigu

jis "dypukas"—pamaniau sau—aišku, anglų kalbos gal nemoka, nediršta mane užkalbinti, o visgi, retkarčiais jis per kampeles savo akies į mane pažvelgęs vėl žiuri į laikraštį, skaito. Įdomus jis man, jo veidas sausas, smailus, tarsi vargo ar rūpesčių vagomis išvogotas. Tikrai, bus "dypukas"—dar kartą pamaniau sau. Išsitraukiau papirosų dėžutę, rengiuosi rudyti, šis žmogus pažvelgė į mane viena puse savo akių tarsi vengdamas tiesiai pažvelgti į mane. Gražus rytas—pareiškiau aš jam į mane antru kartu pažvelgusi, pasiūliau jam papirosą. Taip, labai gražus—sakė jis ir skubiai jis bandė uždegti man papirosą ir sau. Žodis, kitas, supratau aš, kad jis nevietinis, aišku man buvo, kad neamerikietis. Jo kalbos tarmės perdem anglikos. Taip, tamsta, aš nevietinis—atsakė jis į mano paklausimą. Nesenai atvykau iš Anglijos—aiškino jis traukdamas cigaretes dumą nogliai. Aš persistačiau jam pasisakydamas savo pavardę. Jis tarsi nustebe, atydziai pažvelgė į mane ir pareiškė: "Aš esu p. Plott. Pasisveikinome ir kalbamės apie viską ligi nukrypome į

dienos žinių temą, karą Korėjoje. Mudu surukėme po kelėtą cigarečių besikalbėdami apie pavtinkus politinę situaciją visame pasaulyje. Tai buvo anglas angliakasy, jo veide ir rankose matėsi anglijuodai-mėlini ženklai. Supratau iš visko, kad jis darbininkas, kad jis angliakasy, visgi pasikalbėjime jis savo pasauližiura politiniu ir kitais klausimais man atrodė ryškesnis, sąmoningesnis ir tarsi daugiau svieto matęs žmogus negu amerikietis darbininkas. Tamsta spėju angliakasy—paklausiau aš jo. Taip, aišku, ponas matai angliakasio žymes mano rankose—atsakė jis tarsi ironiškai nusišypojes. Anglijoj šiais laikais yra patvarkymas: jei jaunuolis neturi specialybės darbe, profesijos, jei atsako eiti į kariuomenę, tai jis skiriamas į angliakasyklas! Aš dirbau kasyklose, vėliau buvau kariuomenėje ir vėl grįžau į kasyklas, pagaliau numetęs darbą atvykau į Ameriką, dabar dirbu viešbučio kavinėje tarnautoju—aiškino jis man. Kiek anglas darbininkas vidutiniškai uždirba Anglijoj? Mažiau negu Amerikoje, tik tai apie 6 svarus vidutiniškai, arba, jus doleriai, apie \$20; amatninkai uždirba daugiau. Apkalbėję ekonominio ir socialinio gyvenimo sąlygas vėl nejuokiomis grįžome į politinę temą. Politika veda žmones prie kietjančio ukinio ir socialinio gyvenimo, ši tema dabarties laikų pasikalbėjimo tema. Ar anglai tikėjosi sulaukti tokių laikų?—klausiau aš jo. Ne. Mes nesitikėjome—sakė jis. Žmonės mūsų krašte, kaip ir kitų kraštų, mažai dėmesio kreipia taikos metais į pasaulinę politiką. Natūralu, ir mes, anglai, manėme, kad dabartinės padėties nesulauksime. Kaip anglai kalba ir galvoja apie dabartinę situaciją, ar jie žino kodėl vakarų demokratijos priešo tokios nelemtos padėties? Taip, tamsta, labai kalba, kur jie bebūtų, klube ar karčiamaoje, ar kokiam pobuvyje diskutuoja ir jaučia apsvylimą, naujo karo pavojų ir rusų ir komunistų pavojų. Sakysiu, kad mūsų krašte kaip jusų, žmonės vienodai galvoja ir vienodos nuomonės tarptautinės politikos srityje. Skirtumą matau tik tai tame, kad mūsų krašte kritiškiau žmonės nusiteikę negu Amerikoje. Kurioje atžvilgiu kritiškiau? Kame gludi kritikos esmė? VADŲ KLAIDOSE! Aš prisipažinsiu, kad angliškai kalbančiojo pasaulio vadai padarė daug svarbių klaidų, dabar tų klaidų daviniai brangiai kainuoja vakarų demokratijų kraštų žmonėms. Tai tamsta daleidi, kad p. Winston Churchill padarė klaidas, bet ir jūjų bendrieji. Žodžiu, vakarų demokratijų vadai pasirodė ne tik silpni, bet daugeliu atžvilgiu, visiškai nesąmoningi. Dabar šią nesąmonę ryškiai rodo Korėja ir kiti įvykiai bei santikiai su komunistais ir Maskvos imperialistais. Karą laimėjome, pralaimėjome taiką, viską kas žadėjo ramybę ir tobulesnį ir lengvesnį žmoniems gyvenimą. Bet p. Winston Churchill la-

TIME FOR A NEW PITCHER?

bai populiarius jusų krašte, žmonės jo vadovybe pasitikėjo ar ne?

Taip, tamsta, pasitikėjo, bet kai pamatė jo vadovybės davinius, jis ir jo partija pralaimėjo rinkimus, darbiečių vadai laimėjo. Ir vargiai angliai pasitikės ateityje Churchill, nors dabar žino, kad jis savo klaidas žino ir bando jas išlyginti anglių krauju ir turtu siekdamas nukarunavojimo Stalino, nuvertimo jo nuo sosto! Jis dabar siūlo naujas Europai reformas, bet aš manau, kad pavėluotos.

Aš stebėjaisi jo pareiškimu, bet širdyje senai žinojau, kad ką jis sako man, tikra teisybė. Ar manai, kad darbiečių partija valdys Angliją ilgai?—paklausiau aš jo.

Ne, nevaldys ilgai, nes darbiečių partija nieko daug gero nedavė mūsų kraštui ir žmonėms savo socialinėmis reformomis, veltui dentisto, gydytojo patarNAVIM. Et, ponas, šios darbiečių socialinės reformos darbininkijai kainuoja takomis. Panaši padėtis ir su kitomis reformomis, nacionlizuota industrijos gamyba, transporto įmoniu valdymu valdžios.

Mūsų kraštas susilaukė netobulo biurokratizmo. Žodžiu, tokis socializmas nei kiek nepigesnis už kapitalistines sistemas, "socializmas". Gerai, tamsta, o kaip jusų krašto žmones manė, galvojo kuomet jusų Ministrų Pirm. Neville Chamberlain sugrįžęs iš Munich 1938 m. pasakė jums ir viso pasaulio žmonėms, kad Česlovakijos ir Austrijos kaina patikrino taiką Anglijai, šios gentkartės žmonėms?

Tai buvo didžiausia nesąmonė! Mažai kas jo tam posakiui įtikėjo. Mes žinojome ko Hitleris siekia, bet mūsų vadai nežinojo, arba, gal manė, kad susiderės, susitars su Hitleriu. Tai buvo klaidinga politika. O kaip gi jus galvojote 1943 metų pabaigoje, kuomet Churchill sugrįžęs iš Maskvos pasakė jums, kad susitaręs su Rusi- žione valdžia ir pasirašys sutartį 20 metų draugingų santikių, bendro militarisko ir ekonominio santikiavimo patikrinimo karo laimėjimui ir taikos palaikymui? Ar patikėjote jo žodžiais? Sutu visų įvykių aš negalėjau sekti ir nežinau susitarimo, bet aš manau, kad Churchill krizės metu buvo gatavas daryti viską, kad tiktai laimėjus karą, nugalėjus vokiečius nacius. Aš ir daugelis anglių, tikėję man, nelaike Churchillio tokia garšenybe, kaip gal jus čia manote Amerikoje. Aš buvau kariuomenėje, karo politikos sekti negalėjau, tati nežinau kas buvo daroma, bet aišku man dabar, kad ką padarė vakarų demokratijų vadai, tai viskas išėjo jų ne naudai. Ar tamsta manai, kad vakarų demokratijos išsilaukys prieš "dinamiškąjį" komunizmą ir jei prasidės karas prieš rusiškąjį militarizmą?—paklausiau aš jo. Bus sunku demokratijoms neapsiginklavusioms kovą laimėti, nes kol bus įvykdintos mobilizacijos, parengiami kovai kariai, tai rusai laimės ir daug demokratijos žalos padarys, bet aš turiu viltį, kad vakarų demokratijos nebus komunizmo ir rusiško militarizmo nugalėtos. Taip baigėsi mūsų pasikalbėjimas sostinės sode. Įgijau išpuodį, kad pas anglus ir kitus europiečius politinis samprotavimas ryškėja ir kai įvyks žūtutinė kova su maskoliais, va-

KARO KRANKLIAI IR TAIKOS STERVETNINKAI

Gražus, talpus ir turiningas daviniais girdi tokio šlamšto yra New Yorke Bronx'o zoologijos parkas. Štai plėšriųjų žvėrių skyrius: liutai, tigrai, panteros, jaguarai ir kt. pavojingieji džiunglių ir dykumų gražuoliai. Gulinėja sau pakampėmis už grovių ir gročių, melancholiškai seka pro šalį, slenkiančios žmones, arba ilgėsingai žiuri į nepasiekiamas stynas antroje grabės pusėje ir snaudžia. Štai nuodingų šliužų skyrius: smaugliai, barškuolės, skorpionai, krokodilai guli susirangę arba tingiai vartalojasi gardoose. Kitos nuodingos gyvatės narveliuose stiklinėm pertvarom atskirtos. Jei nori gali pirštu langan barkštelėti, kita kištelia skeltą liežuvį, o kita visai nereaguoja. Gaila tų gražių, išdydžių belaisvių, bet širpas nukrato pagalvojus jų bendruomenę atsidurti džiunglėse, ar kad ir čion, viename garde: vienas smugis, vienas palytėjimas ir tavęs nėra.

Tiesiog laimingas pasijunti po apžiūrėjimo, šiapus parko vartų, po tiek įvairių pavojingų sutvėrimų praėjęs ir sveikutėlis išėjęs. Paminiu tik du skyrius, kurie man padarė didesnį išpuodį, o tą išpuodį dar labiau sustiprino ir paryškino perskaitytas "Laisvėje". Molio parašytas straipsnis: "DP baigia savo dienas vakarų Vokietijoje."

Zoologine neapykanta dega Molis ir lyg ta naudingoji kobra pučiasi ir siekia įgelti ir užmušti tuos nelaiminguosius žmones, kurie ištruko iš raudonojo despoto vergijos ir tapo laisvais nepasiekiamais ir neįėjimais despoto šliužų geluoni. Molis sadistiškai, kaip tikras enkavedistas, smaguriauja ir egzultuojasi savo tautiečių nelaimėmis. Jis džiaugiasi, kad mūsų DP, daugumoje seneliai ir sunkūs ligoniai pervedami vokiečių administracijai. Molis savo straipsnyje suveda pabėgėlių skaičių į 30,000 ir dar surišuoja. Čia jis randa: generulus ir kt. laipsnių karininkus, kunigus, "čėnauninkus" (senai Lietuvoje pamirštas terminas) dar jaunlietuvių ir kt. Smetoniško bei Hitleriško režimo tarnus. Situ apibudinimu Molis bolševikišku terminu sakant lyg ir uždeda visiems pabėgėliams "kont-revoliucionierių" štamptą ir žinoma einant komunistinio režimo įprasta praktika, visi to vardo nusipelnę piliečiai turi būti paleisti "v raschod", kitaip tariant, suauždyti kaip "liaudies priešai". Šitai apibūdinamas tremtinis, Molis siekia Laisvės skaitytojus įtikinti, kad tremtiniai tikrai esą "darbo klasei priešai, anti-sovietiškas elementas ir todėl kenksmingi nenaudėliai.

Molis lieja tulžį, šmeižia, kanda, loja, bet visos jo pastangos tikslo nepasiekia, tuščios ir neefektingos, nes čia Amerikoje jis mums tiek pavojingas, kiek pavojinga Bronx'o zoologijos daržo izoliuota arba nugeluoninta gyvatė. Žinoma jo pastangas įvertinti ir tinkamai atlyginti Laisvės štabas. Savo imponentiškos neapykantos apakintas Molis puola savo tautiečius, jis jau nebeskiria į padoriuosius ir nepadorius, kaip tai mėgino daryti Laisvė. Molis visi lygus "liaudies priešai" ir tiek neapykantos aprašnotom akim Molis nebeatom tremtinių tarpe nei: mokslininkų, profesorių, inžinierių, gydytojų, rašytojų, žurnalistų, poetų, artistų muzikų, dailininkų, nemato tautų ansamblių, parodų, koncertų, teatro. Jis nemato pabėgėlių tarpe paties Lietuvos Staling-Sniečkus motinos ir brolių, pagaliau daugelio "Laisvės" skaitytojų ir remėjų atbėgusių giminačių.

Molis patenkintas, kad tremtinių tik 30,000, o ne 60,000, kaip buvo pirmiau skelbiama. Dėl skaičiaus mes nesiginčijim. Mes viena žinome ir savo akimis matėme, kaip paklusi buvo visa Lietuva, bet aplinkybės teleido tik mažai dalelei tikslo pasiekti. Aišku, kad tai labai mažas skaičius, net palyginus su 1940. birželio—per vieną nakt. 40,000 nekaltų žmonių Sibiran išvežtų skaičiumi. Molio kary demokratijos, kad ir bus mušamos ir niekinamos, visgi nepakels rankų aukštyn. Tokią nuomonę turi p. Plott, kuris pažįsta prancuzus ir vokiečius bei kitus Europos žmones ir žino anglų apsisprendimą nepasiduoti komunizmui.

Štai jis, prašau paskaityti ir nuraminti savo "patriotišką" širdį. Išrinktieji visi lietuviai ir lietuviškom pavardėm Dumbrys, Čaplinskas, Lepnartas, Glemža, Apyrbis, Stroia, Andriulaitis, Pūkunas, Pvilavičius-Vykintas, Skriniskas, Tvakis ir Pavilionis.

Bet argi Molis rupi lietuvybė? Jeigu jis būtų tikras lietuvis patriotas, tai nebendradarbiautų komunistinei Laisvei. Budamas komunistu jis puola visa kas yra gryno lietuviško, o labiausia puola ir šmeižia tuotarpu tremtinius pravarđiuodamas tremtinius karo krankliais, patšai dedasi taikos balandžiu. Gali būtų, kad mes tremtiniai, 2 pasaulinio karo tiesioginės aukos, jau vien savo atsiradimu čia, liudijame apie mums ir mūsų tautai bei tėvynei padarytas skriaudas. Mes laimingai ištrukome iš Stalino nagų, mes ištrukome iš komunistinės despoticijos iš žiaurumo ir beprasmo teroro valdžios ir mes turime pakankamai praktikos, kad gyvu žodžiu ir faktais demaskuoti barbarišką santvarką, kuri priešvartus būdu tapo įvesta ir mūsų tėvyneje Lietuvoje. Kiekvienas mūsų žodis apie "komunistinį rojų" yra išgyventų, patirtų faktų apsvietimas, o ne propogandiniai triksai, kaip "Laisvės" falsifikuotos, pramanytos ir perdėm melagingos žinios perimtos, perspausdintos iš bolševikinės spaudos arba tiesioginei gautos iš partijos agitpropo. Va, kodėl mes Moliai karo krankliais atrodome. Mes labai aukštai vertiname tikrąją taiką ir vertiname taikos gerovę ir palaimą. Bet tokia taika kurios dėka ne vien Lietuva, bet ir daugelis kitų tautų ir valstybių pateko teroro, niekinimo ir naikinimo raudonajin katilon, nesidžiaugiam. Šeštus metus, žiaurus raudonasis okupantas markdosi lietuvių tautos kraujuose, šeštus metus juodžiausias gėdulas dengia ir spaudžia kiekvieno lietuviu - patrioto širdį, kur jis bebūtų tėvynėj ar už jos ribų.

ALOYZAS BARONAS

Vaškinė Lėlė

Pro atvirą langą į kambarį veržėsi kieme žaidžiančių vaikų triukšmas. Gal jie atnešė anų šviesių dienų, sruvenusių seniai jau išdžiuvusių upelių užsesį, o gal kas nors kitas įsimetė į širdį ir protą, kad aš pajutau neapsakomą ilgėsį, viliojantį iš kambario. Mečiau skaityti laikraštį ir išėjau į dulkantį tremtinių stovyklos rajoną. Pro medžių šakas krito besileisdama saulė, ir bloko languos žaidė ugnis. Klajojau rajone, negalėdamas nusikratyti neišaiškinamo gaudumo. Atsiremęs į baigiančią pražysti liepą, iškilčiau į aplinkumos garsus. Netoli pro atvirą langą sklido pigi radio muzika. Kiek vėliau ten įkyriai ir nenumaldomai įsiverkė vaikas. Pro tą patį langą išlindo pažįstama Petro galva.

—Užeik,—tarė jis, išmesdamas nuoruką.—Tuoj Audronė užmigs, ir galėsime pasiplepėti.

Po valandėlės ilgu koridorium nuėjau pas Petrą. Atsisėdęs prie mažo, laikraščiu užtiesto staliuko, sukiojau radio. Dideli žmonės laikais mainėsi ir notas rašė. Kitur grojo ir dainavo. Mąščiau, koks pasaulis didelis ir pilnas triukšmo, pro kurį kulversčiais versdamiesi bėga žmonės, lyg nesusipėtų mirti.

—Miegok, aš tau paseksiu pasaką apie karalaitę, kuri buvo mirusi ir vėl atsikėlė,—tariau nei draugui, nei jai.

Ir aš pasakojau, kaip seniai, seniai gyveno karalaitė, kaip ragana ją užburė, ir visi nutarė, kad karalaitė mirė. Tik vienas žmogus žinijo, kad karalaitė nemirė ir, kai nunešė ją laidoti, jis pavogė ją iš karsto. O, kad karstas neatrodytų tuščias, jis nulipdė iš vaško didžiulę gražią lėlę ir įdėjo į karstą. Paskui jis norėjo karalaitę atgauti. Pasakojau mergaitę, lyg draugui, lyg sau. O mergaitė jau miegojo.

Petras atsisėdo šalia manęs ir, atsiremęs į sieną, ieškojom žodžių.

—Matai, žmona išvažiavo. Toks mazas malonumas,—pertraukė tylą Petras, užsidedę cigaretę ir ėmė žiūrėti pro langą kurio viršuje vos regimai lingavo liepos viršūnė, supanti dvi mažytes žvaigždes.

Mes buvom vienmečiai. Aš dar buvau vienas ir neturėjau kam pasakų sekti. Draugas jautė, kad man šiuo metu jei ne geriau, tai bent patogiau.

—Aš tau taip pat noriu papasakoti pasaką apie vaškinę lėlę,—tarė draugas, nerupestingai pudsamas dumus.

Ir vėl valandėlę patylėjo. Ties liepos viršūne kaboją jau keturios žvaigždės. Mane vis dar tebeslėgė keistas ilgėsįs, ir šioj virpančioj prietemoj aš norėjau, kad jis greičiau pradėtų.

—Taip,—pagaliau tarė,—taip, mes vyrai esame keisti žmonės. Galbūt, ne keisti, bet blogi. Žinai, turiu moteris galvoj. Argi mes žiurime į jų gerumą? Kvaila, bet tenka prisipažinti, kad ir aš visada budavau pagautas pirmo grožio įspūdžio. Mes negalvojame apie jos vidurines vertybes. O tu žinai, kad geriausios moterys negražios? Ar aš kartą buvau pagautas grožio, kaip srovės, ir nepajėgiau pažiūrėti atgal. Tiesa, aš visada stengiausi būti geriausias negražiausioms. Bet tada buvau panašus į sugautą ir supančiotą pievoje arklį.

Aš sutikau kartą gražią moterį. Ji tarnavo mūsų banke mašinininke, vėliau išsikėlė kitur, bet tai netrukdė man ją padaryti sau artima. Ar ji buvo gera? Gal daugiau bloga, negu gera, bet ji buvo graži. Ji tai gerai žinojo ir mokėjo mane laikyti priištą. Aš vaikščiojau į jos mažą priemiesčio namuką, ir tai buvo viskas, ką kiti vadinavo laime.

Ji buvo lengva, nerupestinga ir negalvojanči. Bet aš mąščiau, kad vyrai turi už moteris galvoti, ir nekreipiau į tai dėmesio. Jei ji šiandien būtų mano žmona, tai būtų istorija baigta ir tau nereikėtų toliau klausyti.

Aš tik dabar supratau, kad moteries meilę reikia kurstyti, kaip ugniakurą, reikia pastoviai ir neatleidžiamai jilti, kaip žibalą į mažą motorą, kad jis nepaliaujamai sukisųsi.

Už lango ir kambaryje vis labiau tamsėjo. Ties liepos viršūne kaboją debesėlis, ir jo pakraščiai buvo raudoni, lyg ten nepabaigiamai žydėtų aguonų laukas. Aš valandėlę mąščiau, žiūrėdamas į tamsų liepos kamieną, ir klausiausi ramaus miegančios mergaitės šnirpavimo. Paprasta vakaro gluduma slėgė mane, ir aš nelabai norėjau šio pasakojimo klausyti.

—Na, ir kas iš viso to,—pagaliau pertraukiau klaidžiojantį akimis ir mintimis Petrą.

—Na, ir nieko. Visai nieko nebutų buvę, jei nebutų pajudėję rytai. Atėjo. Žmonės vieni ėjo į kalėjimus, kiti į valdžią. Aš visada nebuvau iš tų, kurie gražiais žodžiais švaistėsi. Aš klausydamas kalbų iš estradų ir iš jų tyčiodavau. Išigėręs aš garsiai sakydavau, kad daugumas gražius žodžius švaistančių labiau norėjo meilę ir pagarbą įskiepyti sau, negu kraštui. Tos kalbos man atrodė tuščios, kaip nudžiuvusi beržo viršūnė. Kai atėjo rytai, mano artimieji manė, kad aš pasuksiu su tais, kurie ėjo į valdžią. Bet žinai, žemė. Savo žemė. Jos traukos jėga lyg būtų deganti tavo paties trobas ar skeptanti tavo jaunystę, verčianti tave nuo jos neatsitraukti. Meilė savo

žemei užkurė širdy neapykantą priešui. Aš mečiau į darbą, pasinėriau į jį visa savo buitimi. Užmiršęs savo laisvalaikį ir pavojus. Moters meilė aš nebeturėjau laiko. Galui pasakytį—mes išsiskyrėm. Bet tai nebuvo taip paprastai. Ne. Aš pas ją retkarčiais nueidavau, dažnai skambinau telefonu. Kartą aš jai pasakiau, kad mes turime palaukti. Matai, sakiau aš jai, nesvarbu, kad reikėtų susitinkam, bet juk nuo to niekas nepasikeitė. Ir aš kitais reikalais užimtas tik todėl, kad ji man reikalinga. Be darbo niekas neatnaujins mūsų gyvenimo, taip reikalingo mūsų laimei. Jei nebus laisvės žemei, tai nebus laisvės ir žmogui žmogų mylėti. Ji žiūrėdavo neramiai pro langą, lyg ten stovėtų jos laimė. Ji sakydavo, kad laukti kažko yra kvaila ir nesuprantama, lyg kad tavo paties metai kartu lauktų. Juk laikas eina nežiūrėdamas pasikeitimų, ir kas gali pasakyti, kad galima dėl kitų rūpesčių leisti savo laimę praėiti pro šalį. Ateis ir mūsų laimė? Ne. Tai yra loterija, o loterijos yra tam, kad jose praloštum. Pastovi laimė gal ateis per vėlai, ir džiaugsmą slėgs perdidelė metų kruva.

Kažkur rajone užė automobilis. Kažkas bandė jo veikimą, ir aštrios šviesos darė įvairius šešėlius ant kambarėlio sienų. Draugas uždegė elektrą ir užtraukė užuolaidą.

—Matai,—pasakojo jis toliau,—aš negaliu pasakyti net ir šiandien, kad aš jos nemylėjau. Anksčiau be jos gyvenimas man atrodė tuščias, kaip nepabaigiamas tikėjimas lotrijos bilietu ar pasibaigusios meilės sugrįžimu. Bet tame laikotarpyje buvo tarp mūsų nusileidusi šilko užuolaidą, už kurios girdėjosi artimo žmogaus širdies plakimas, bet jau nebesimatė skaitaus akių žvilgsnio.

Į pavasarį aš pas ją keletą savaičių visai neuėjau. Kažkur be atodairos bėgo dienos ir, kaip paukščiai neišklysdami iš pietų krypties, ėjo savaitės. Vieną ir kitą naktį užė ir taškėjo. Aš slapčiausi visur ir negalėjau jos užmiršti, taip staiga ji vėl man grįžo į protą ir širdį. Siaubo apimtom gatvėm aš nubėgau pas ją. Tik pavojaus metu pajutau, kaip esu su ja surištas. Jos nebuvo. Šeimnininkė su didele užuojauta tarė: "Žinai, išvažiavo su kareiviu". Mano smegenys degė tuometine krašto nelaimė, ir aš buvau užmiršęs blavivai galvoti. Išbėgau neklausydamas daugiau nė žodžio. Aš bėgau gatvė į geležinkelio stotį, kad galėčiau išvažiuoti kartu su ja.

Draugas sėdėjo ir tylėjo, ir šioj tyloj, rodos, aš jaučiau, kaip rauda jo skruostai. Lyg išsigandęs tylos, jis vėl tęsė:

—Man atrodė, kad todėl ją išvežė, kad aš buvau įtariamasis, o manęs nerado. Aš buvau alkanas, ir troškulys piovė mane. Bet aš galvojau tik apie ją, kad jos plonos kojos neišbrisi tolimam krašte gilaus sniego, ašaros išplaus jos akių mėlynumą ir sunkys metai išdildys jos atmintį mano vardą. Aš visada sakydavau, kad draugystė turi būti didesnė už gyvenimą, ir bėgau, kad bučiau kartu su ja, į tas busimas kancios dienas.

Staiga susiduriau su maža mergaite, kuri nešė pilną ašotį alaus, ir vos jo neišmečiau jai iš rankų. Alaus vaizdas sužadino baisy troškulį, kurį išsielvarto buvau užmiršęs, ir užsukau į alinę, pro kurios duris vaikščiojo ludiesio prislėgti žmonės. Buvo ir dainuojančių, ir man atrodė, kad kažkas bandė pralinksinti savo laidotuves. Įėjau į prirukytą kambarį ir atsėdau. Kėdė traškėjo, lyg kartu su manimi į ją atsisėdo ir mano skausmas, kuris buvo už mane sunkesnis. Ties galva kabėjo didelė lempa ir atrodė, kad ji laikosi pakibusį dumuose. Ir taiga lyg kas trenkė į mano galvą: prie gretimo stalo sėdėjo ji su aukštu leitenantu, ir jis glostė jos ranką. Aš išbėgau į gatvę užmiršęs aplinką ir troškulį. Prieš mano akis vis tebesėdėjo ji, graži ir spinduliuojanti, ir, rodos, aš mačiau pro dumus jos akių mėlynumą. Gal tai buvo ne troškulys, o mano paties naujumas, atvedęs mane į alinę, gal tai buvo neapykantą žmonėms, atėjusiems iš manęs kraštą ir žmogų, į kurį vos neįmaniau savo gyvenimo.

Aš vėliau sužinojau, kad ji buvo apsigyvenusi pas tą svetimąjį karininką. Tai ir viskas, ką aš norėjau tau papasakoti—linktelėjo galvą draugas.—Taip, tai buvo graži vaško lėlė, kurią mes visi tiesiame rankas, kuri nemokėjo galvoti ir kurią paėmė tas, kuris buvo arčiau jos.

Petras baigė, ir tyla vaikščiojo po kambarį. Lovutėje girdėjosi lengvas šnirpimas, galbūt, mergaitė sapnavo aukso rubuose karalaitę.

—Kaip jos vardas?—paklausiau.—Ar ji yra čia?

—Liucija. Kam man slėpti? Ji atvažiavo su vienu aukštu kariu, su kuriuo ji susipažino, kai antrą kartą karas ritosi per mūsų žemę. Aš ją buvau susitikęs. Ji ir dabar graži, ir paskui ją ir dabar sekioja bursy garbintojų.

—Tai ji,—atsistojau aš.
—Kas ji?—nustebo draugas.
—A, nieko... Man truputį pažįstama.
Mes užsidedėme po cigaretę, ir aš išėjau į gatvę.

—Tai ji,—kartojau sau,—Ta pati, kurią vienoj ekskursijoje sutikau ir kuriai į dvidešimtį laiškų sudėjau dalį savo širdies.

Per dangų kažkas nubrėžė sidabrinę juostą, lyg tam, kad ji mano apsnuktus smegenis nušviestų ir išdegintų Liucijos vaizdą, kuris, galbūt, kaip tik todėl, kad ji buvo vaškinė lėlė, stovėjo jau kuriai laikas prieš mano akis žavus ir nepabaigiamai viliojantis.

Gelbėkime Savo Tautiečius

Lietuviai tremtiniai Vokietijoje daugelyje vietų perduoti Vokietijų administravimui. Vokiečiai, turėdami pakankamai savųjų tremtinių atvežtų iš rytų kraštų, nepajėgia suteikti pakankamos pašalpos lietuvių tremtiniams. Vietoje maisto tremtiniai gauna pinigais kas dvi savaites sekantiomis normomis: 1) viengungiai—21.—DM, kas oficialiu kursu sudaro \$5.00, 2) viengungis ligotas, nedarbingas—36.—DM, kas sudaro \$8.57, 3) vyras su žmona, be vaikų—35.—DM arba \$8.33, 4) vyras su žmona ir vienas vaikas—43.—DM, arba \$10.23, 5) vyras su žmona ir du vaikai—53.—DM, arba \$12.61, 6) moteris su 1 vaiku—30.—DM., arba \$7.14, 7) moteris su 3 vaikais—52.—DM., arba \$12.38, 8) moteris su 4 vaikais—63.—DM., arba \$15.00.

Iš tokios gaunamos pašalpos labai sunku išsiversti ir tremtiniai be mūsų paramos negali pragyventi. Kiekvienas gautas siuntinėlis su maistu ar rubais tremtinių labai branginamas. Ypač sunki buklė ligonių, senelių, invalidų, našlių su mažais vaikais ir paliečių. Tokių šelpinių lietuvių priskaitoma 3,000. Mes jų negalime apieisti. Mūsų visų pareiga paremti juos. Tat, mielas lietuvi, ar paaukavai mūsų vargšams? Jų visų akys nukreiptos į Amerikiečius. Neapvilkite jų. Vienas kitas doleris Jus neušubagins, o tuo tarpu paaukotas jis prisidės prie savųjų tautiečių gelbėjimo. Iš mažų sumų suvestų į vieną BALFO Centrą susidaro pakankami ištekliai didesnėms siuntoms užpirti ir pasiųsti į Europą.

Tremtiniai maldauja paramos, o BALFO sandėliai tušti. Paskutines siuntas išsiuntėme prieš mėnesį, o aukos plaukia labai iš lėto. Prašome BALFO skyrių, labdarinių organizacijų, draugijų ir pavienių asmenų skubios pagalbos. Šiandien reikalingos visokios aukos tiek pinigais, tiek gerybėmis. Visas aukas pinigais, maistu, rubais, apavu ar šiaip naudingais daiktais siųskite: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc. 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

IZRAELIUI REIKIA BILIONO

Izraelio premjeras pareiškė pasaulio žydams, kad būtina surinkti bilionas dolerių aukų iš Amerikos ir kitų kraštų, nes tik tada bus galima persodinti visus žydus iš Rytų Europos ir Azijos—Afrikos kraštų, kurie jų nenori. Pati Izraelio valstybė prižada sukelti pusę biliono.

TREČDALIO JAU NĖRA

Amerikos kariškiai Korėjoj apskaičiuoja, kad trečia dalis komunistinių armijų, arba apie 50,000 kareivių jau užmušti, sužeisti ar žuvo. Puolė, kaip žinoma, penkiolika divizijų, su 150,000 kareivių.

ISIGYKITE

A. Vilainio leidžiamą knygą sąsiuviniais: "Žmogus, kuris Amžinai Keliavo".

Knygoje telpa apie 150 nuotraukų ir iliustracijų iš Lietuvos. Knyga turės virš 300 pusl. Kurioj reportazu forma aprašoma senieji piliakalnių, pilys, žymiųjų vyrų tėviškės, didieji kultūros paminklai, religinės, tautinės šventovės ir visą kitą, kas brangu ir miela lietuvių sielai. 1—2 sąsiuvinys jau yra išėjęs iš spaudos. Jų turinį rašoma apie Rietavą, Plungę, Godingą, Kretingą, Palangą, šventosios uostą, Salantus, Lenkinus, Papilę, Žemaitių Kalvariją, Mėdingenus, Varnius, Platelius, Kražius, Kelme, Tytuvėnus, Šiluvą ir t.t. Veik visi straipsniai iliustruoti nuotraukomis ir paveikslais.

Kiekvieno sąsiuvinio kaina—50c. Visų 7 sąsiuvinų kaina—\$3.50. Adresuokite:—

A. Vilainis Sidlauskas
5300 W. 23 Pl.
Cicero 50, Ill.

DOMAS AIDOKAS

Mūsų Dienų Ivykiai

RAŠO KNYGA

Mokytoja Oksana Kasenkina, kuri prieš virš porą metų išsoko per langą iš Sovietų Konsulato rizikuodama gyvybę, pasveikusi parašė knygą apie rusiškąjį komunizmą, kuri susilaukė kelėtos laidų, dabar Kosenkina rašo naują knygą—novelę apie "dėdę" Staliną, kurios vardas bus: "Raudonas Velnias". Kyla klausimas, ar Oksana Kasenkina nesusiulauks tokio likimo kai Leonas Trockis — tragiškos mirties nuo Stalino žandarų.

Leonas Trockis parašė kelėtą knygų prieš rusiškąjį, tikriau sakant, staliniskąjį komunizmą aiškindamas, kad staliniskasis komunizmas yra ir bus kaukaziškas banditizmas ir senoviškas rusų imperializmas. Trockis savo raštuose ryškiai įrodė, kad staliniskasis komunizmas veda Rusiją ir Markso ir Lenino komunizmą ir pražūtį.

Trockis sugebėjo per kelėtą metų bastytis iš krašto į kraštą, slaptai gyventi ir rašyti, bet Stalino agentai Trockį sekė ir radė Meksikoje nužudė. Tantai Kasenkinos raštai apie staliniską komunizmą ir Staliną, policijos valstybę Rusijoje gali būti dideliu jos gyvybei pavojū.

PULK. KIRSANOV

Rytų Vokietijoje komunistų leidžiamoj rusų kariuomenės organo redaktorius Pulk. A. Kirsanov, kaip pranešimas iš Berlyno sako, pateko į MVD policijos nagus. Vokiečių laikraštis

"Neue Zeitung" praneša, kad rusų kariuomenės laikraščio redakt. Pulk. Kirsanov per 5 metus redagavęs "Taegliche Rundschau" suimtas, retežiais surakintas MVD policijos ir išvežtas į Rusiją, bet šis faktas slėpiamas nuo vokiečių ir eilinių komunistų, pulk. Kirsanovo vardu viršminėtas laikraštis ir jo vedamieji straipsniai vedami. Kyla klausimas: ką šis rusų karininkas redaktorius padarė žalingo komunizmui ar rusiškam imperializmui? Neuzilgio gal sužinosim, o tuom kartu ši žinia tebėra neužginčintu faktu ir labai bado komunistams akis.

SEN. McCARRAN

Kalbėdamas Senate kritiškai vertino valstybės departamento vadus ir pareigunus. Sen. McCarran demokratas, bet jo kritika tarsi republik. McCarthy. tarpe kita ko pareiškė: "Those desk-bound intellectuals, who would probably describe Al Capone as the product of an unhappy childhood"—rašo mūsų krašto spauda apie jo atakas. Tuom kartu visame krašte balsai didėja reikalaujanti pašalinti p. Dean Achesona nuo jo pareigų. California valstybės Amer. Legiono nariai suvažiavę patiekė rezoliuciją reikalaujančią pašalinti Achesoną. Bet jis kantiškai kenčia, nesitrukia iš savo vietos, atsisako dippomatiškai "apsirgti" kai jo pirmtakui ir erziguoti. Bet ar ilgas jis bus politiškai sveikas?

Mokslo Kampelis

GANDAS GALI UŽMUŠTI

(Tasa iš pereinamojo No.) OFICIALIAI GANDUS PANEIGTI PAVOJINGA

Gandai—šešėlių augalai, jie gali būti tik prieblando. Jei jų yra žinomi visi neabejotinai duomenys, tada gandas negali tapti, nes neturi dirvos.

Vyriausio štabo karininkai karo metu, savaime suprantama, buvo "atsparesni gandsams" kaip eilinis pilietis arba kareivis, kurie dažnai negalėjo būti painformuoti apie tikrąją buklę. Gandas plačiai paplinta, jei yra dideliame žmonių skaičiuje reikšmingas ir dviprasmiškas. Karo metu gandai turi geriausias sąlygas plėstis, nes žinios apie to meto įvykius yra beveik kiekvienam didžiausias svarbos, o cenzura sudaro neaiškia, netikrą ir dviprasmišką žinioms aplinką, kurioje gandai gali bujoti. Tačiau kaip "Gandų klinikų" tyrimo darbai parodė, nepakanka ganda oficialiai paneigti. Dažniausia paneigimas tik padeda gandai dar labiau pasklisti. Nepavyksta gando sustabdyti vien faktų paminėjimu, ypač jei panaudoti duomenys gando nedengia ištisai arba jei paskiri asmenys nepajėgia atitaisyti supratsti. Pav. dėl nesupratimo arba dėl nepakankamo žinojimo apie atomų skaldymą kilo ištisai atomo mitologija. Kaip amerikiečių mokslininkai patyrė, daugumas žmonių atominių rutuliojimų aiškina pagal iš anksto pačių sudarytas pažiūras dėl pasaulio ateities. Žmonės su išanksto susidariusiomis nuomo-

nėmis ir pasaulėžiūros "staličiais", į kuriuos viskas dailiai, aplipdžius etiketėmis, sukrauta, ypač priemami gandsams, kuriuos jie gali pritaikyti savo reikalams.

KĄ DARYTI GANDŲ AUKOMS?

Visai pašalinti gandas, anot amerikiečių mokslininkų, negalima. Bet kaip socialpsichologai mano, galima gandų veikimą sumažinti, išugdžius visuomenės kritikinį pajėgumą, o iš antros pusės, gandy istorijų aukas, prie kurių mes anksčiau ar vėliau nors kartą priklausėm, įtikinti ramiau, protingiau ir gebingiau laikytis gandy atžvilgiu. Pav. Dr. Cantril'is gandy aukomis pateikia tris nurodymus; pirmas: nebandyk gandy sulaukyti tiesioginiu paneigimu, atitaisyimu arba teismo byla. Tiesiai puldamas šmeižtus, tik sutelksi didesnį žmonių skaičių dėmesi. Antras: laikykis taip, kaip iki šiol. Nesiduodama suklaidinti, parodysi, kad nesi toks asmuo, kolį iš tavęs gandas norėtų padaryti. Trečias: gandas turi būti netiesioginiai paveiktas. Vyras, tariamai noris išsiskirti su žmona, geriausiai nutildys piktus liežuvius, patikimai parodydamas viešumai, kiek tie gandai neprasmingi. Tik teigiami pavyzdžiai gali gandas sunaikinti.

Gandas ne tik paskirus asmenis gali užmušti, bet sąlygoms esant, dėl gando kyla net ir karai. Tai yra vienas spėjimų, kuri patyrė amerikiečių socialpsichologai.

J. S.

ENGLISH SECTION

HISTORY REPEATING ITSELF?

The great problem exercising political thinkers at present is whether the USSR will openly acknowledge the North-Korean aggression as her own and give the signal for the beginning of World War III or, rather, the continuation of World War II after an uneasy armistice of five years.

Quite apart from the grave difficulties at home which should make the Kremlin think twice and thrice before engaging in battle (and to which we shall revert on a future occasion) such a proceeding would be contrary to Soviet tactics. Although evolution is among the words most frequently used in the USSR, there is no state which is so devoid of creative imagination and so sunk in a rut as Soviet Russia. Ideologically it is rigidly bound to a religious observance of the doctrines of Marxism-Leninism which permits minor deviations but no compromises as regards the ultimate goal. In practice the rigorous centralization and the ultra-grave consequences in case of failure kills initiative and discourages new ventures. As an imperialistic state bent on world conquest the USSR should be first with constructive ideas and innovations in the field of warfare. However, this is not so. It may be regarded as a rule that in the case of a war, or any other venture, for that matter, the Soviets will proceed from where they stopped the last time. They started the Finnish Campaign of 1939-1940 on the lines tried out against the Japanese of Khalkhin Gola and Lake Hassan. They reorganized their army thoroughly after the hard battles of the Winter

Progresas Ir Sabotazas

Kasdien buna gyvenime, ir kaip su juo orientuotis? Ar lietuviai yra liuosi nuo to? Skaityk "Lietuvių Naujienos" kas mėnesį, kaina \$1.00 metams.

LIETUVIŲ NAUJIENOS
332 N. 6th Street,
Philadelphia 6, Pa.

Arthritis Pain

For quick, delightfully comforting help for aches and pains of Rheumatism, Arthritis, Neuritis, Lumbago, Sciatica, or Neuralgia try Remind. Works through the blood. First dose usually starts alleviating pain so you can rest, enjoy life and sleep more comfortably. Get Remind at drugist today. Quick, complete satisfaction or money back guaranteed.

Kaip Tapti Amerikos Pilečiu?

Klausimai ir atsakymai anglų ir lietuvių kalbomis. Dar nerūpintiems Amerikos pilietybės ypatingai naudinga knygelė. Kaina—25c, su prisiuntimu 35c.

AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon St., Worcester, Mass.

War in Finland, but only within the framework of the experiences obtained in that war. Since 1945 they have been developing the weapons which proved their worth in World War II; artillery, which did them a good service from Stalingrad to Berlin, and the air force, the value of which they leaned to appreciate in the hands of their Western allies. New weapons will not play any considerable part on the Russian side in the future conflict.

The same conservatism may be observed in the political actions of the USSR. Beginning with the Baltic republics, Estonia Latvia and Lithuania, and ending with Czechoslovakia, all the annexations and usurpations of power have been made to appear as home affairs. This pattern of civil war has been followed in Korea and previous experiences led the Kremlin to expect nothing but success. If the American-led UN forces will stop at latitude 38' the civil war will be permanent. In case they take North Korea too, it may stop for a while.

However, the USSR has another pattern ready to hand and that is the general one of the first years of World War II, the one of neutrality while other powers were weakening each other with Russia's blessing and unobtrusive aid. North Korea alone, however much bolstered up, will not weaken the Americans appreciably but a war with Communist China and trouble with other unruly Asiatos would be another matter. The war in Korea is the "phony war" of 1939 and an affair which Russia can view with equanimity even if not only Korea but even China should meet with setbacks. No vulnerable Soviet areas lie anywhere in the neighbourhood of the fields of battle. China with her untold millions is a bigger mouthful than Moscow can conveniently chew and to keep her weak is not much less important than to weaken the Anglo-Saxons. It is therefore not impossible that China may be maneuvered into the war as soon as the North-Korean aggression should near liquidation. If she is not then either Mao is another full-fledged Tito or the Soviet Union is weaker still than is apparent to the naked eye.

LIETUVIAI
BIZNIERIAI, GARSINKYTES
AMERIKOS LIETUVYJE

Liet. Komiteto Pirm. Kun. Dr. Viktoras Pavalkis Apleidžia Italiją

Rugsėjo 10 dieną jau neskaitytina lietuvių kolonija Romoje išlydėjo savo ilgametį Lietuvos Komiteto Pirmininką, kun. dr. Viktorą Pavalkį, kuris išvyko pakviestas atatinkamo vyskupo į San Francisko, Kalifornijoje.

Kun. V. Pavalkio išvažiavimas paliko liet. kolonijoje sunkiai užpildomą spragą. Jis atvažiavo į Romą 1938 m. studijoms, kurias istorijos - filosofijos daktaro laipsniu.

Pasibaigus karui ir atsiradus Romoje keliems šimtams pabėgėlių buvo įsteigtas Lietuvių Komitetas Italijoje, kuris sujungė ne tik nuo seniau gyvenančius Italijoje lietuvius, bet ir naujai atvykusius pabėgėlius. Kun. Pavalkis buvo išrinktas to Komiteto Pirmininku, ir tas pareigas sėkmingai ėjo ligi savo išvažiavimo.

Be to, kun. Končius, atvykęs į Romą ir sulikvidavęs visų lietuvių slaptu balsavimu išrinktą BALFo komitetą, kurio nariu buvo ir kun. V. Pavalkis, paskyrė kun. V. P. budamas lojalus, teisingas ir ramus žmogus ne tik jokių priekaištų nesulaukė, bet atvirščiai, juo toliau juo daugiau įgydavo pagarbos ir simpatijos tiek lietuvių, tiek svetimųjų tarpe, su kuriais jam teko IRO ir kitose įstaigose dirbti. Jis nuoširdžiai stengėsi kiekvienam padėti, nesigaidėdamas nei savo laiko, nei savo pinigų, kuriais neretai sušelpdavo tremtinius. Kun. V. P. ypatingai rūpinosi studentais, įsteigdamas jiems kolegiją, kur jie gyveno, buvo globojami ir turėjo galimybės mokytis. Kai kam atrodė, kad lietuviams leisti studentams mokytis universitetuose yra per didelė prabanga, kad reikėjo jaunimą mokyti tik praktiškų darbų, nes tik to reikalauja kraštai, kur jie rengėsi išvažiuoti. Kun. V. P. teisingai suprato, kad lietuviai kaip kiekviena tauta turi turėti savo inteligentiją ir jos prieauglį. Tokiu būdu Romoje baigė Meno Akademiją du menininkai: skulptorius P. Vaškys ir dailininkas P. Melnikas, abudu dardar jau S. Amerikoje.

Kun. V. Pavalkis pritarė ir palaikydavo kiekvieną kultūrinę iniciatyvą. Trejus metus Romoje buvo leidžiamas mėnesinis žurnalas "Lietuvių Balsas", taip pat Komiteto rūpėčių buvo išleistas Vytauto Macionio ir Juozo Kėkšto eilėraščių knygas, buvo rengiamos paveikslų parodos, koncertai, pasikaitos ir pan. Gaila, kad nebuvo

"Care" Again Offers Holiday Aid Package

NEW YORK, N. Y.—For the third consecutive year, CARE, non-profit overseas aid service, is preparing a special holiday package that will make it possible for Americans to share their Thanksgiving and Christmas celebrations with relatives and friends in Europe and Asia.

In announcing the plan, CARE Executive Director Paul Comly French said the package would again contain a whole canned turkey and enough of the "trimmings" to make a holiday dinner for a family of twelve. The price will be \$15.50, with guaranteed delivery in Austria, Belgium, Finland, France, Germany (all zones, including the Soviet), England, Wales, Scotland, Northern Ireland, Greece, Italy, Luxembourg, the Netherlands, Norway, Yugoslavia, Japan, Okinawa and the Philippines.

The turkeys, French pointed out, are once more the famous Beltsville Whites, bred for a maximum of meat and a minimum of bones. Other contents of the package are 8 oz. of bacon, 8 oz. butter, 1 lb. plum pudding, 1 lb. orange marmalade, 1 lb. rice, 1 lb. coffee (8 oz. of tea for Great Britain) 1 lb. of sugar and 1 lb. of Huyler's chocolates. The turkey weights about 7 lbs. and is packed in 2 pounds of lard.

Orders may be sent to CARE, 20 Broad St., New York 5, N. Y., or any CARE outlet in the country. Delivery in time for Thanksgiving can be made on orders received by November 1, while December 1 is the deadline for Christmas delivery.

realizuotas kun. V. P. sumanytas šv. Kazimiero kunigų kolegijos koplyčia dekoruoti lietuviškomis stiliuje, tuo labiau, kad dailininkė Sofija Pacevičienė, dar Lietuvoje laimėjusi pirmąją premiją už lietuviškos koplyčios projektą, gyvena Romoje ir būtų galėjusi tą gražų sumanymą įvykdyti.

Lietuvos tautines šventes buvo ypatingai iškilmingai švenčiamos, kardinolui Pizzardo šv. Mišias celebruojant ir dalyvaujant simpatizuojantiems mums valstybių atstovams, žurnalistams, žymesnėms veikėjams. Kai kam rūpėjo tų švenčių iškilmingumą sumažinti, lietuvių nuotaiką ir savitarpį sugyvenimą sudrumsti, bet kun. V. Pavalkis mokėjo visados apsaugoti lietuvių koloniją nuo nesantikos. Jis kaip pavyzdingas kunigas ėjo per gyvenimą tiesiai, stovėdamas aukščiau už intrigas, neskirdamas tautiečių į savosius ir į svetimuosius, jam visi lietuviai buvo vienodai mieli ir brangūs. Todėl žinia, kad kun. V. Pavalkis rengiasi aplieisti Romą, sukėlė čionykščiuose lietuviuose nuoširdaus gailėsčio.

Atsisveikinti su kun. V. P. Lietuvos Atstovybė prie šv. Sos to suruošė jam pietus Min. S. Lozoraitis padėjo už labai naudingą Lietuvai darbą, kuri kun. P. dideliu aisdidėjimu ir pasisekimu atliko, gindamas mūsų tremtinių reikalus, vykdydamas jų šelpimą bei persikėlimą į kitus kraštus ir rupindamas tremtinių dvasinę globą. Min. L. pabrėžė, kad kun. V. P. mokėjo palaikyti geriausias santykius su kitomis atatinkamomis organizacijomis, įgyti jų pasitikėjimą ir panaudoti jį lietuvių interese. Apie tai turiausiai liudija gausinga Vatikano įstaigų suteiktą mūsų tremtiniams paramą. Kaip Liet. Kom-to Italijoje pirmininkas, tešė Ministeris, Tamsta organizuodamas čia darbą atstabyti Lietuvos nepriklausomybę ir išvaduoti Lietuvos Bažnyčiai, vienijai čionykščius lietuvius to darbo vardan ir išlaikė komitetą atatinkamaj aukštumoje, nepasiekiamoj nesantaikos elementams. Linkėdamas kun. V. Pavalkiui iš širdies visa geriausia, Min. L. pabrėžė, kad jam visados bus malonu prisiminti bendrą darbą ir draugiškus santykius, kurie jungė ministerį ir kunigą laike dešimties metų.

Šiltai ir širdingais žodžiais su kun. V. Pavalkiu atsisveikino ir Kardinolas Pizzardo, didelis lietuvių prietelis ir globėjas pasakydamas, kad jis visados mieliai atsimins savo susitikimus su kun. Pavalkiu kaip Liet. Kom-to Pirm. ir kad kun. P., kuriam savo laiku šv. Sostas patikėjo misiją tarp lietuvių pabėgėlių Vokietijoje ir Austrijoje visados savo veikloje vadovavosi kristaus mielaširdingumo mokslu. Kardinolas pareiškė kun. Dr. Pavalkiui geriausių linkėjimų ateičiai bei įsitikinimą, kad jis ipaseks Bažnytinę hierarchiją aukštų, garbingų laipsnių ir suteikė jam savo palaiminimą.

Visi lietuviai, gailėdamasi, kad kun. V. P. turi apleisti Italiją linkėjo jam tolimesnio pasisekimo jo asmeniniame gyvenime ir darbe Lietuvos labui. V. M. L.

Prašo Pagelbos

Lietuvis tremtinys Teofilis Kolalis, gyvenąs Bl. 3, Zim. 111, Flakkaserne Ludwigsburg, Germany, USA Zone, atsidūrė sunkioje būklėje, nes iš jo buvo pareikalauta \$1,000 užstato, kitaip jis negauna vizos į USA. Jis prašo geros širdies amerikiečių jam pagelbėti. Teofilis Kolalis yra 59 metų amžiaus ir darbingas; savo geradariui atsiliepti atvykęs į Ameriką. Kas gali tokį užstatą padaryti prašome atsiliepti.

Lietuvė tremtinė Uršulė Navickienė, gyvenanti Warner Kaserne, Bl. B-1-33, Munchen—45, Germany—USA Zone, jau praėjo visus tikrinimus ir jai truko tik vizos. Dėja, konsulas pareikalavo pristatyti pinigines garantijas \$1,000. U. Navickienė yra 47 metų, sveika ir darbinga ir todėl galės užsidirbti sau gyvenimą atvykus į Ameriką ir atsidėkoti savo geradariams. Galintieji padėti U. Navickienei sufeikiant prašomą užstatą maloniai kviečiami atsiliepti.

BALF Centras
SKAITYKITE IR PLATINKITE AMERIKOS LIETUVIŲ LIETUVIAI!

ŠAIPUVA

Vienas anglų komunistas, miesto majorui ir tokiu būdu suteikė FBI savo vardus, nors gal ši įsteiga ir pirmiau juos žinojo.

Po Amerikos lietuvių kolonijas važinėja Dailės Paroda. Bet kai kurie mūsų spaudos atsiliepimai apie ją visai ne dailūs.

Lietuvių Kultūros Fondo kultūrininkai skelbiasi labiau kultūrą mylės negu Tėvynę Mylėtojų Draugijos mylėtojai. Pažiūrėsimė. Greičiausia, kultūrininkai bus dypukai, o mylėtojai bus Amerikos lietuviai. O kultura pasiliks našlaitė.

Cleveland'o lietuviai komunistai gana drąsus. Jie atvirai pasirašė po protestu

"Dirvoje" rašoma: "Man tiesiog nesuprantama, kokiais tikslais leidžiama "Tėvynė" ir "Garsas". Nesuprantama ir mums, ypač kai "Tėvynė" net redaktoriaus neturi.

Maskva Lietuvą, sakoma, padalinę į šimtą rajonų. Matyti, nusikopijavo mūsų seną Lietuvos Socialistų Sąjungą, kuri savo laikais, taip pat, buvo rajonais pasireiškusi. Kruglodurovas Stalinas!

Dr. Margeris parašė "apysaką" šliuptionariui. Dabar margi kritikai autorių gerai margina. Še tau ir margutis, 'Margeris.' Geriau receptus, ne apysakas, rašyk. Prof. Šaipa

Federal Security Agency
SOCIAL SECURITY c
ADMINISTRATION
9 Walnut Street
Worcester 8, Mass.

Commenting on the first national Conference on Aging, which he will attend in Washington August 13 to 15, Mr. Lawrence J. Bresnahan, Federal Security Regional Director in Boston, said today:

"With twice as many older people as a generation ago, the usefulness of our older citizens—especially in troubled times like the present—is both a great concern and a great opportunity for every community in this part of the country. During the war, older workers proved that they can help to man the production line of defense industry. No less important in peacetime, they represent a community resource; and they are certainly entitled to community help in living an active and useful life. Fifty years ago," he pointed out, "the proportion of older people in our national population was 1 out of 25. Today it is 1 out of 13. And by 1975 it may well be 1 out of 9."

Mr. Bresnahan explained that the Conference on Aging, called by Federal Security Administrator Oscar R. Ewing following a request from the President for a thorough study of the problem, is the first national

meeting of its kind. Organized as an exploratory forum, it brings together some 800 leaders from all parts of the country to discuss jobs for older workers, as well as such questions as health, old age security, education and retraining, leisure, religious interests, family and community activities.

The Conference delegates include important leaders of business and industry, agriculture and labor, as well as members of the medical and teaching professions, representatives of religious organizations and workers in various fields of community service. The delegates themselves are organizing their own discussions with the purpose of setting guide lines for further research and action. One of their main goals is to stimulate exchange of ideas among voluntary and public organizations in each State, city and community.

"Today," Mr. Bresnahan concluded, "the average life span is 67 years as compared to less than 50 in 1900. In view of this startling increase, everyone of us is personally interested in making the added years worth living. In view of our present serious national situation, we should be equally interested in helping our older people utilize all their skills and experience as part of our common effort to strengthen the Nation's total resources."

LOANS ...
For Special Needs
... Like YOURS

Money for home repairs and winterizing... quickly and easily!

Worcester County Trust Company

Dorby Infra-Red BROILER

... BRINGS TO YOUR TABLE THE FINEST IN HEALTHFUL AND APPETIZING BROILED FOODS ...

\$19.95
\$2 DOWN
\$2.09 A MONTH FOR 9 MONTHS

AS ADVERTISED WEDNESDAYS 7:30 to 7:45 P.M. WBZ-TV (Television)

Worcester County Electric Co.
11 Foster St. Worcester, Mass.

Įvairios Worcesterio Žinios

Inž. Julius Kiškis, jo žmona Marijona, sunus ir duktė lėktuvu išvažiavo į Los Angeles, California, pereitą savaitę. Jisai ten gavo geresnį darbą ir ketina ilgą laiką gyventi. Atsisveikindami p. Kiškiai kvietė visus atvykti į Los Angeles ir juos aplankyti.

Šiuo laiku girdėti, kad tarp neseniai atvykusių, moterų ir ypač jaunų vaikinių, yra daug susižeidusių įvairiose nelaimėse ir darbuose prie mašinų.

Laivynas pašaukė dar 62 jaunuolių iš organizuoto rezervu, 39 iš pačio Worcesterio ir 23 iš centralinės Massachusetts dalies. Jau per mėnesį laiko buvo pašaukta iš viso 187, gi šiame vienetu, yra 600 savanorių vyrų ir 50 karininkų. Tarp pašauktų yra ir šie lietuviai: Petras Letskis ir Motiejus Karpavičius.

Miestas uždarė vandens siurblius West Boylson stoty, nes buvo rasta skylė vamzdy iš Wachusett rezervuaro į miestą. Skylė yra po Boston ir Maine gelžkelio bėgius, netoli Hartwell gatvės, W. Boylston. Gelžkelio traukinio vairuotojas patėmijo vandenį burbuluojantį iš žemės tarp bėgių. Jei būtų nepatėmota būtų bėgiai susigadinę ir būtų buvus rimta gelžkelio nelaimė. Reikės atimti gelžkelio bėgius, atkast vamzdį, kad užtaisytų skylę. Tas darbas atsies brangiai miestui.

Iš 72 vyrų pašauktų militariškon tarnybon, tiktai 27 išlaikė kvotimus. Iš tų 45 neišlaikusių kvotimus, 27 buvo nepriimti del sveikatos trukumų, devyni del proto ir devyni del fiziško ir protiško trukumo. Rugpjūčio 24, devynias-dešimts trys pašauktieji iš 39-to skyriaus vyksta į Springfieldą del kvotimų.

Memorial Auditorium "Playhouse"

Pradedant antradienio vakare, rugpjūčio 29, 8-20 valanda, Guy Palmerton perstasys veikalą "The Vinegar Tree", Memorial Auditorium Playhouse, per vieną savaitę. Isabel Price loš svarbiausioj rolėje, gi kiti artistai bus Carl Betz, Lorna Landis ir kiti kompanijos nariai. Šis veikalas yra ypatingai ne paprastas ir pripildytas juoku. Šią savaitę perstatomas veikalas "Love on Approval", su Joseph Allen, Jr., Peggy Walker ir Bruce Carlisle. Vietos galima rezervuoti šaukiant telefonu-7-3834.

PLAYHOUSE
Worcester, Mass.
Guy Palmerton
perstas
"The Vinegar Tree"
RUGP. 29 — RUGS. 3
VISOS SEDYNES \$1.00
Vakaris 8:20; Tel. 7-3834
Mat. Seštad. 50c
Vaikams iki 16 metų—25c

TONY'S PACKAGE STORE

ANTANAS BAGUZAS, Savininkas
Atidaryta Kasdien ir Sekmadieniais
PARDUODA VYNĄ, ALŲ ir ĮVAIRIUS VALGIUS
Vestuvėm, krikštynom, parengimam, sukaktuvėm, pagerbimam, išvežiojuo užsakymus ir pritam į namus, penktadieniais ir šeštadieniais.
North Main Street - Tel. 5441 East Templeton
East Templeton, Mass. (29-34)

MATYKITE GERIAU SU TINKAMAIŠ AKINIAIS IŠ THE EYEGLASS SHOP

10 Millbury Gatyvė (Prie Kelley Alkatas)
Receptai Išpldomi
Tel. Dial 3-8851 9:30 to 6:00 P.M.
Akiniai Daromi ir Taisomi
VAL. J. WADOWSKI, Optikas
25 Metų Patyrimo—Patėkinimas Gvarantuotas

WALTER KOLISHIS & SON CO.

DAŽYMAS - TAIŠYMAS
MEDŽIO APDIRBIMAS
IŠ VIDAUS IR IŠ ORO
46 COLUMBIA STREET - WORCESTER, MASS.
Telephone 5-0612

DOVANAI KNYGOS!

Kurie užsirašys Amerikos Lietuvų metams tie gaus "Raudonoji Žvaigždė" knygą

DOVANAI!!

"Raudonoji Žvaigždė", knyga, iliustruota su įvairiomis baisenybėmis iš karo lauko įvykių ir parsiduoda po 75c egz., bet mes duosime tą knygą dovanai kiekvienam Amerikos Lietuvos skaitytojui naujai užsirašančiam arba pratėšančiam seną. Amerikos Lietuvos prenumerata—\$3.00 metams.

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET - WORCESTER, MASS.

Nauja Darbo ir Pramonės Įstaiga

Valst. departamento nauja darbo ir pramonės įstaiga buvo atidaryta šį pirmadienį, 74 Front gatvės. Trys skyriai, pirmiau buvę Bostone buvo prijungti prie vietinės įstaigos. Tuo budu, dabar dirbs du kartu daugiau darbininkų kaip pirmiau, po vadovyste John D. Hassett vedėjo ir inspektoriaus. Šie trys nauji skyriai pridėjo dar 10 daugiau darbo ekspertų. Worcesterio apskritis ir Massachusetts valstijos vakarinė dalis yra šios naujos įstaigos kontrolėje. Ponia Mary S. Dumas gerai žinoma teisininkė, yra streikų sutaikymo skyriaus vedėja.

Sodaličių Piknikas

Šv. Kazimiero parap. Sodalių rengia savo metinį pikniką sekmdienį, rugpjūčio 27-tą d., Maironio parke, Shrewsbury, Mass. Rengėjos kviečia visus atsilankyti ir užtikrina, kad linksmi praleisit laiką. Bus visokių užkandžių ir gėrymų.

I komitetą įeina:
P. Uždavinytė, A. Sarapaitė, D. Aleksūtė, A. Palbys, K. Yakučiūtė, O. Keršytė, D. Burdulytė, R. Brazauskaitė, L. Gražulytė, J. Bieksūtė, B. Galevičiūtė, M. Zemaitaitė, J. Puišytė, J. Stepanauskaitė, A. Rainikaitė, F. Nockumaitė, M. Zalauskaitė, E. Greškiūtė, H. Šilinskaitė, A. Naujokaitė, O. Keršytė

ŠOKIAI

Šių metų rugpjūčio (Aug.) 26 d. Tremtinių Meno Mėgėjų Ratelis Maironio parke rengia šokių vakarą. Gros geras orkestras, veiks bufetas su gėrimais ir užkandžiais.

Maloniai kviečiame visus atsilankyti linksmi praleisti šeštadienio vakarą ir smagiai pasižokti.

Valdyba

IDEAL PHARMACY

Vytautas Skrinška, sav.
29 KELLY SQ.
Worcester, Mass.
Su visais Sveikatos Reikalais kreipkitės į šią
Lietuvišką Vaistinę
Mes turim gražių Lietuviškų Kalendorių savo draugams

RADIO ŽINIOS

Lietuvių Radio Korp. radio programa sekmd., rugp. 27-tą d., per stotį WBMS, 1090 kil. (netoli WBZ stoties) 9:30 iki 10:30 val ryte bus sekantis:

- 1—Muzika.
- 2—Dainininkė Julia Rogliūtė-Grimavičiėnė iš So. Bostono.
- 3—Magdūtės Pasaka.

Po programos prasome parasyt laiskelį ar atvirutę į stotį WBMS, Lithuanian Program 35 Court St., Boston, Mass., pranešdami kokias orkestras, dainininkus ir dainininkes norit išgirst, o biznio reikalais rašykite ofiso adresu: 502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.

S. Minkus, Garsintojas

PIKNIKAS

Aušros Vartų parapijos jubilėjinis piknikas dėlei lietaus praėjusį sekmdienį neįvyko, ir atkeltas į šį sekmdienį. Dabar, tad piknikas tikrai įvyks su visomis išskilmėmis šį sekmdienį, rugpjūčio 27 dieną. Nepaisant koks oras būtų visvien piknikas įvyks, jei ne lauke, tai salėje. Kviečiami visi dalyvauti. Rengėjai

Pranciška Puzariėnė Mirė

Pranciška (Štreimikiūtė) Puzariėnė, jauna moteris, Antano Puzaro žmona mirė rugp. 19-tą, Miesto Ligoninėje. Laidotuvės įvyko rugpjūčio 22. Ji palieka taigpi du sunu Antaną Puzarą, Laivynė ir Rikardą Puzarą, Worcesterį; seserį ponią Elena Savage ir du broliu Antaną ir Joną Štreimikius, Worcesterį. Laidotuvės buvo su bažnytinėm apeigom, Šv. Kazimiero bažnyčioj ir paskui į Šv. Jojno kapus.

Klementas Čysna Mirė

Klementas Čysna, sulaukęs 62 metus, mirė sekmdienį, savo namuose. Jisai išdirbo Wickwire Spencer Steel korporacijoj per 29 metus ir Norton kompanijoj per 31/2 metų. Nuludime paliko savo žmoną Suzaną (Vaškelevičiūtė); dvi dukteri, ponią R. Marston ir Oną Deslaurier, ir sunų Albertą, dabar įstojusį į militarišką tarnybą su marinais. Laidotuvės įvyko antradienį, su bažnytinėmis apeigomis Aušros Vartų bažnyčioj, paskui į kapus.

PATAISYMAS

Tilpusio "A.L." straipsnio "Ji palūžo pusiaukelę..." autorium yra VICI. To straipsnio antra pastraipa yra papildyta.

Redakcija

PARSIDUODA

Šiomis dienomis galite gauti visus pirmiau ir dabar įgrajytus rekordus, kaip tai: Columbia, Viktor ir Continental recordus. Užėkite pasirinkti

\$79.50 -
\$84.50 - \$89.50
(Ekstra už taksas)

Graduate NOW to the WORLD'S FASTEST PORTABLE!

Show this advertisement to Mom and Dad. Tell them the All-New SMITH-CORONA is one of the finest presents a graduate can receive. Then come in for an exciting demonstration!

The all-new Smith-Corona

Now on sale at
Amerikos Lietuvis
14 VERNON ST.
Worcester, Mass.

ŠIOS VASAROS DIDŽIAUSIA STAIGMENA - BUS - RUDENINIS "AMERIKOS LIETUVIO"

PIKNIKAS

Kurs įvyks

Babrausko Pavilijone

Leicester, Mass.

Sekm., Rugsėjo - Sept. 3 d

Piknikas prasidės tuojau po pietų. Bus įvairūs Kontestai. Čia bus žymių kalbėtojų iš svečių ir vietinių lietuvių. Dainos ir muzika linksmins susirinkusius svečius, o gardūs užkandžiai ir įvairūs gėrimai juos pasotins ir atgaivins.

Visi ruoškimės dalyvauti "AMERIKOS LIETUVIO" PIKNIKE RUGSEJO 3-čią dieną, Prieš Labor Day.

SPECIAL OFFER During August Only

A 31-PIECE HOME ENSEMBLE WITH EVERY AUTOMATIC Gas Water Heater

Purchased through Our Company And Installed on Our Lines

YOUR GLAMOROUS HOME ENSEMBLE
6 BATH TOWELS
6 FACE TOWELS
6 WASH CLOTHS
6 DISH TOWELS
6 DISH CLOTHS
1 TABLECLOTH
31 PIECES IN ALL

YOUR AUTOMATIC GAS WATER HEATER

- FAST HEATING
- ADEQUATE FOR ALL NEEDS
- LOW ORIGINAL COST
- LOW OPERATING COST
- DEPENDABLE SERVICE
- LONG-LIFE CONSTRUCTION
- TEMPERATURE CONTROL
- NEW CONVENIENCE...
- IT'S COMPLETELY AUTOMATIC

A wonderful chance to get the best in water heating service... and a generous supply of household linen at no extra cost.

This offer cannot be extended beyond August 31, 1950.

WORCESTER GAS LIGHT CO.
240 Main Street, Worcester

"Amerikos Lietuvis" Skaitytojų Žiniai

Primename gerbiamiesiems Amerikos Lietuvos skaitytojams, kad mes tau pydami atskirų siuntinėjimų raginimams apsimokėtl už užvilkintą prenumeratą dabar nesiuočiamo, tad visiems viešai, bendrai primename, kad malonėtume už užvilkintą prenumeratą atsilyginti.

Amerikos Lietuvos Adm.
14 Vernon Street

Lietuviška Kirpykla

Nėtoli Lietuviško Klubo viena minute eiti tiktai savininkas
JOHN JONITIS
17 Ward Street - Worcester

skundingi vestuvėms porūkeliai
kveipiltės į
Bushong
311 main qalvės
Worcester, Mass.
Įstėiqla 1900 Tel. 3-4180

Išveža Pelenus

Lietuvis išveža pelenus, liekanas, ir šiaip įvairius daiktus. Geras patarnavimas tame darbe. Tėraukitės del kainos ir pasitarimo pas:

ALBERTĄ SMOLSKĮ
Dienomis—Tel. 2-4883
Vakarais—Tel. 5-6751